

Zbirka medijskih objava

VladaBrckoDistrikta_kliping_dnevno,
za razdoblje 15. 10. 2020

Broj objava: 27

Internet: 8

Televizija: 9

Štampa: 10

Teme praćenja:

Vlada Brčko Distrikta: 4

Gradonačelnik: 0

Skupština Brčko: 5

Brčko: 20

Vlada Brčko Distrikta:

Internet	Naslov	Brčko: Izvršena provjera više od 3.800 adresa		
Serijski br. 1	Medij; Doseg	Ebrcko.net; , Bosna i Hercegovina		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 10. 2020		
	Autor	Unknown		
	Teme	Vlada Brčko Distrikta		

Internet	Naslov	Kolegijum Vlade osudio precrtavanje grafita na gradskom mezarju u Brčkom		
Serijski br. 2	Medij; Doseg	Ebrcko.net; , Bosna i Hercegovina		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 10. 2020		
	Autor	Unknown		
	Teme	Vlada Brčko Distrikta		

Internet	Naslov	Brčko: Supervizor pozdravio usvajanje zakona o udruženjima i nacionalnim manjinama		
Serijski br. 3	Medij; Doseg	Ebrcko.net; , Bosna i Hercegovina		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 10. 2020		
	Autor	Unknown		
	Teme	Vlada Brčko Distrikta		

Štampa	Naslov	Provjerene 3.804 adrese		
Serijski br. 4	Medij; Doseg	Nezavisne novine; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 8	Površina: 44 cm ²
	Rubrika, Datum	Događaji; 15. 10. 2020		
	Autor	Srna		
	Teme	Vlada Brčko Distrikta , Brčko		

Skupština Brčko Distrikta:

Internet	Naslov	Izborne prevare su izazov za tužioce u BiH: Brčaci imaju pune ruke posla, pritvorili četiri osobe		
Serijski br. 1	Medij; Doseg	Klix.ba; 1.158, Bosna i Hercegovina		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 10. 2020		
	Autor	A. K.		
	Teme	Skupština Brčko Distrikta , Brčko		

Internet	Naslov	PDP Brčko predstavio ekonomski program		
Serijski br. 2	Medij; Doseg	Ebrcko.net; , Bosna i Hercegovina		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 10. 2020		
	Autor	Unknown		
	Teme	Skupština Brčko Distrikta		

Internet	Naslov	Ljubojević vs. Denjagić: Energična rasprava oko amandmana na Zakon o nacionalnim manjinama		
Serijski br. 3	Medij; Doseg	Otisak.ba; , Bosna i Hercegovina		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 10. 2020		
	Autor	Unknown		
	Teme	Skupština Brčko Distrikta		

Internet	Naslov	Brčanski Parlament usvojio Zakon o pravima nacionalnih manjina u Distriktu - Radio Brčko distrikta BiH		
Serijski br. 4	Medij; Doseg	Radiobrcko.ba; , Bosna i Hercegovina		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 10. 2020		
	Autor	Unknown		
	Teme	Skupština Brčko Distrikta		

Internet	Naslov	Okončana 68. redovna sjednica Skupštine Brčko distrikta-BiH - Radio Brčko distrikta BiH		
Serijski br. 5	Medij; Doseg	Radiobrcko.ba; , Bosna i Hercegovina		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 15. 10. 2020		
	Autor	Unknown		
	Teme	Skupština Brčko Distrikta		

Brčko:

Internet	Naslov	Izborne prevare su izazov za tužioce u BiH: Brčaci imaju pune ruke posla, pritvorili četiri osobe		
Serijski br. 1	Medij; Doseg	Klix.ba; 1.158, Bosna i Hercegovina		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 10. 2020		
	Autor	A. K.		
	Teme	Skupština Brčko Distrikta , Brčko		

Televizija	Naslov	Rekordan broj zaraženih u BiH		
Serijski br. 2	Medij; Doseg	NTV Hayat; , Bosna i Hercegovina	19:00	Trajanje: 2 min
	Rubrika, Datum	Vijesti u 7; 14. 10. 2020		
	Autor	Unknown		
	Teme	Brčko		

Televizija	Naslov	Rekordan broj novozaraženih u BiH		
Serijski br. 3	Medij; Doseg	Nova BH; , Bosna i Hercegovina	18:30	Trajanje: 9 min
	Rubrika, Datum	Dnevnik NewsMax Adria; 14. 10. 2020		
	Autor	Hrelja Ademir		
	Teme	Brčko		

Televizija	Naslov	Rekordan broj zaraženih		
Serijski br. 4	Medij; Doseg	O kanal; , Bosna i Hercegovina	18:25	Trajanje: 1 min
	Rubrika, Datum	O Dnevnik; 14. 10. 2020		
	Autor	Unknown		
	Teme	Brčko		

Televizija	Naslov	U Kantonu Sarajevo zaštitne maske obavezne i na otvorenom		
Serijski br. 5	Medij; Doseg	Radio Televizija Federacije Bosne i Hercegovine; , Bosna i Hercegovina	00:10	Trajanje: 2 min
	Rubrika, Datum	Dnevnik; 14. 10. 2020		
	Autor	Šećerović Edina		
	Teme	Brčko		

Televizija	Naslov	Novi rekord u BiH: 482 novozaraženih, 11 osoba preminulo		
Serijski br. 6	Medij; Doseg	Radio Televizija Federacije Bosne i Hercegovine; , Bosna i Hercegovina	19:30	Trajanje: 2 min
	Rubrika, Datum	Dnevnik; 14. 10. 2020		
	Autor	Anel Husnić		
	Teme	Brčko		

Televizija	Naslov	Koronavirus u BiH		
Serijski br. 7	Medij; Doseg	Radio televizija BN; , Bosna i Hercegovina	19:30	Trajanje: 2 min
	Rubrika, Datum	Dnevnik; 14. 10. 2020		
	Autor	Minić Mirjana		
	Teme	Brčko		

Televizija	Naslov	Koronavirus u BiH obara rekorde		
Serijski br. 8	Medij; Doseg	Radio televizija Bosne i Hercegovine; , Bosna i Hercegovina	19:00	Trajanje: 3 min
	Rubrika, Datum	Dnevnik; 14. 10. 2020		
	Autor	Josipa Miler		
	Teme	Brčko		

Televizija	Naslov	Gost Euroimpulsa Dragan Čuluzan		
Serijski br. 9	Medij; Doseg	Radio televizija Bosne i Hercegovine; , Bosna i Hercegovina	20:00	Trajanje: 11 min
	Rubrika, Datum	Euroimpuls; 14. 10. 2020		
	Autor	Unknown		
	Teme	Brčko		

Televizija	Naslov	Sastanak u Brčkom		
Serijski br. 10	Medij; Doseg	Radio televizija Republike Srpske; , Bosna i Hercegovina	19:30	Trajanje: 1 min
	Rubrika, Datum	Dnevnik; 14. 10. 2020		
	Autor	Unknown		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	ISTRAŽUJEMO IZBORNE PREVARE		
Serijski br. 11	Medij; Doseg	Dnevni avaz; 50.000, Bosna i Hercegovina	Stranica: 1	Površina: 710 cm ²
	Rubrika, Datum	Aktuelno; 15. 10. 2020		
	Autor	M.Ašćić		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	Uhapšen zbog izborne prevare		
Serijski br. 12	Medij; Doseg	Dnevni avaz; 50.000, Bosna i Hercegovina	Stranica: 8	Površina: 30 cm ²
	Rubrika, Datum	Izbori; 15. 10. 2020		
	Autor	Unknown		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	Sudovi u BiH ove godine riješili više od 100 tisuća sudskih predmeta		
Serijski br. 13	Medij; Doseg	Dnevni list; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 5	Površina: 57 cm ²
	Rubrika, Datum	Događaji; 15. 10. 2020		
	Autor	Unknown		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	Први радови на "Турском току" у Српској почетком 2022.		
Serijski br. 14	Medij; Doseg	Glas Srpske; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 5	Površina: 262 cm ²
	Rubrika, Datum	Vijesti dana; 15. 10. 2020		
	Autor	Veljko Zeljković		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	Provjerene 3.804 adrese		
Serijski br. 15	Medij; Doseg	Nezavisne novine; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 8	Površina: 44 cm ²
	Rubrika, Datum	Događaji; 15. 10. 2020		
	Autor	Srna		
	Teme	Vlada Brčko Distrikta , Brčko		

Štampa	Naslov	Distrikt jedini hapsi		
Serijski br. 16	Medij; Doseg	Oslobođenje; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 5	Površina: 331 cm ²
	Rubrika, Datum	Događaji; 15. 10. 2020		
	Autor	Z. Đ.		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	Tunel na Koridoru Vc bit će u oba entiteta		
Serijski br. 17	Medij; Doseg	Poslovne novosti; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 3	Površina: 123 cm ²
	Rubrika, Datum	Poslovne novosti; 15. 10. 2020		
	Autor	Unknown		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	Socijaldemokratija se mora vratiti odbrani BiH		
Serijski br. 18	Medij; Doseg	Stav; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 68	Površina: 2.628 cm ²
	Rubrika, Datum	Društvo; 15. 10. 2020		
	Autor	Sokolija Mahir		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	Postdejtonske pobjede BiH		
Serijski br. 19	Medij; Doseg	Stav; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 102	Površina: 1.177 cm ²
	Rubrika, Datum	ostalo; 15. 10. 2020		
	Autor	Admir Mulaosmanović		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	Broj zaraženih u BiH raste, novog "lockdowna" ne bi trebalo biti		
Serijski br. 20	Medij; Doseg	Večernji list; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 8	Površina: 437 cm ²
	Rubrika, Datum	Aktualno; 15. 10. 2020		
	Autor	Vidačak Ljiljana		
	Teme	Brčko		

Izborne prevare su izazov za tužioce u BiH: Brčaci imaju pune ruke posla, pritvorili četiri osobe

Izborne prevare poseban su profesionalni izazov za tužioce u Bosni i Hercegovini, a proteklih dana pune ruke posla imaju istražioci u **Brčko** distriktu.

Izborne prevare poseban su profesionalni izazov za tužioce u Bosni i Hercegovini, a proteklih dana pune ruke posla imaju istražioci u **Brčko** distriktu.

Tužilaštvo **Brčko** distrikta dobilo je veći broj pritužbi političkih subjekata i građana vezano za zloupotrebe u procesima lokalnih izbora, a do danas su otvorili šest predmeta i pritvorili četiri osobe.

Zbog sumnji na zloupotrebe u vezi s prijavljivanjem građana **Brčko** distrikta za glasanje izvan Bosne i Hercegovine, Tužilaštvo u ovoj regiji naše zemlje otvorilo je ukupno šest predmeta. U okviru četiri predmeta identificirano je šest osumnjičenih osoba, zvanično je potvrđeno za Klix.ba.

"Prema četvorici osumnjičenih određen je jednonjesečni pritvor, a prema osobi koja je Tužilaštvu dovedena jučer, danas je također predloženo određivanje ove mjere, dok je istovremeno otvoren predmet u odnosu na još jednog osumnjičenog. Pored navedena četiri predmeta u kojima su osumnjičeni identificirani, Tužilaštvo intenzivno postupi u još dva predmeta u kojima osumnjičeni za sada nisu određeni", kazao je za Klix.ba Zekerija Mujkanović, glavni tužilac Tužilaštva **Brčko** distrikta.

Imajući u vidu indikativno veliki broj prijavljenih birača za glasanje iz inozemstva, Tužilaštvo **Brčko** distrikta je upravo fokusirano na otkrivanje i procesuiranje izbornih neregularnosti ovog tipa.

Prema riječima Mujkanovića, one se uglavnom ogledaju u tome da treće osobe kao birače za glasanje iz inozemstva prijavljuju građane koji imaju prebivalište u distriktu **Brčko**, krivotvoreći pri tom potpise na prijavama za glasanje.

U dosad otvorenim predmetima nisu donesene konačne tužilačke odluke, a kao razloge za to Mujkanović navodi vrijeme otvaranja (prvi predmet otvoren 2. oktobra 2020. godine), zatim složenost predmeta i potrebu provođenja temeljitih istraga radi donošenja pravilnih i zakonitih tužilačkih odluka.

"Istrage krivičnih djela iz izborne oblasti prilično su kompleksne s obzirom na veliki broj svjedoka, čije iskaze je potrebno

pribaviti, dio njih i putem međunarodne pravne pomoći, a zatim imajući u vidu i više mogućih pravaca istrage u vezi s brojnošću krivičnih djela. One podrazumijevaju proaktivnu i intenzivnu uključenost i neophodnu saradnju većeg broja institucija s komplementarnim nadležnostima, a svakako s tim u vezi predstavljaju i poseban profesionalni, institucionalni i ukupni društveni izazov na koji je nužno adekvatno odgovoriti", kaže nam Mujkanović.

Prijavljuju političke stranke i građani

Zbog sumnji na izborne nepravilnosti u **Brčko** distriktu je zaprimljeno više prijava i pritužbi. Kako nam je otkrio glavni brčanski tužilac, 29. septembra su četiri politička subjekta podnijela pisani podnesak tamošnjem tužilaštvu, kojim ukazuju na moguće nezakonitosti u procesu prijavljivanja birača za glasanje iz inozemstva.

"Osim toga, izborne nepravilnosti prijavljivali su i sami građani koji već jesu ili bi mogli biti oštećeni izbornim zloupotrebama, čime se pokazuju kao vrlo važna karika u otkrivanju takvih pojava. Tužilaštvo ih ohrabruje da to i dalje čine kako bi se građanskom, institucionalnom i najširem društvenom interakcijom zaštitila zakonitost, pravilnost i integritet lokalnih izbora, a time i nužno ojačalo javno povjerenje u demokratske procese i vladavinu prava uopće", naglašava Mujkanović.

Institucionalno, Tužilaštvo u saradnji s Policijom **brčko** distrikta, Centralnom izbornom komisijom i Izbornom komisijom distrikta, aktivno preduzima sve mjere iz svoje nadležnosti, kako bi dalo najveći mogući doprinos ispunjavanju tog cilja.

"S tim u vezi, otkrivanje i dokazivanje krivičnih djela iz izborne oblasti trenutno je u fokusu rada Tužilaštva **Brčko** distrikta, na čemu će se prioritarno zadržati i na dan održavanja izbora, ali i u postizbornom periodu", zaključio je naš sagovornik.

Političar u pritvoru

Prema ranije objavljenim informacijama u **Brčko** distriktu kao osumnjičeni za prevare u predizbornom procesu naveden je tamošnji političar Pejo Mendeš. Riječ je o kadru Hrvatske seljačke stranke, zastupniku u **Skupštini Brčko distrikta** i nosiocu liste za predstojeće lokalne izbore. On se trenutno nalazi u pritvoru, a na teret mu se stavlja nezakonito prijavljivanje građana za glasanje izvan BiH.

Nakon što je u saradnji s policijom Tužilaštvo **Brčko** distrikta otkrilo krivotvorenje potpisa na prijavama za glasanje te prikupilo dokaze o sumnji na trgovinu utjecajem i pripremanje krivičnog djela, četvorici osumnjičenih, među kojima je i Mendeš, određen je jednomjesečni pritvor.

Četiri osobe pritvorene 12.10.2020. u 15:46

Kako je političar predvodio grupu koja je u **Brčkom** pripremala izborne prevare

Osim njega u pritvoru se nalaze još i Stojan Bavarčić, Jasmin Ravkić te Mato Gluhaković, a svi su označeni kao članovi grupe koja je zajednički učestvovala u nezakonitom prijavljivanju građana za glasanje izvan BiH.

To su, prema navodima tužilaštva vršili iskorištavanjem ličnih dokumenata većeg broja građana, koje su bez njihovog znanja prijavili za glasanje izvan BiH na predstojećim lokalnim izborima.

Brčko: Izvršena provjera više od 3.800 adresa

Pododjeljenje za lična dokumenta **Vlade Brčko distrikta** do danas je izvršilo 3.804 provjere adresa prebivališta, od čega je utvrđen status za 1.907 lica, rekao je šef tog pododjeljenja Hajrudin Jusufović.

Jusufović je na konferenciji za novinare istakao da 112 lica nije nađeno na adresi, 282 je u inostranstvu, 17 je umrlo, 24 su se preselila, devetoro je odbilo saradnju, dok uredan status ima njih 1.463.

"Provjera adresa prebivališta se nastavlja u skladu sa zakonom. U saradnji sa Policijom će se izvršiti provjera onih koji nisu nađeni na adresi", poručio je Jusufović.

On je dodao da se trenutno provjera vrši u mjesnim zajednicama 4. jul, Brod, Meraje, Rijeke, Centar dva i pet, Broduša, Ivici, Grčica, Klanac, Brezik, Brka, Prutače, Srpska varoš, Kolobara i Bijela.

(SRNA)

PDP Brčko predstavio ekonomski program

Predsjednik **PDP Brčko** i poslanik u Skupštini **BD** Siniša Golić predstavio je sinoć Ekonomski program 2020. – 2024. za lokalne izbore 2020. za **Skupštinu Brčko distrikta**. Partija demokratskog progresa **Brčko** na lokalne izbore izlazi s programom pod nazivom „Stabilna porodica – Sigurna budućnost“.

„Osnovni cilj je razvojni i prosperitetni **Brčko** distrikt, iz kojeg će se manje odlaziti, više zapošljavati i bolje živjeti. Nema razvojnog i prosperitetnog **Brčko** distrikta bez jakog i stabilnog društva, a jako i stabilno društvo mogu jedino da čine stabilni pojedinci koji potiču iz stabilnih porodica, zato i poruka i naziv našeg ekonomskog programa jeste „Stabilna porodica Sigurno društvo“, rekao je Siniša Golić, predsjednik **PDP Brčko** i poslanik u Skupštini **BD**..

Ekonomski program se zasniva na pet prioriteta, kvalitetna i razvijena infrastruktura u cilju razvoja snažne i dinamične privrede i otvaranja radnih mjesta, jačanje zdravstvenog sistema, izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih objekata, unapređenje poljoprivredne proizvodnje, nove mjere i podsticaji, informatizovana javna uprava (e- uprava) u službi građana i preduzetnika i ciljano obrazovanje kojim će se stvarati poslovi za mlade, a ne mladi bez posla.

<https://www.ebrcko.net/vijesti/vijesti-brcko/71651...>

1 / 1

Kolegijum Vlade osudio precrtavanje grafita na gradskom mezarju u **Brčkom**

Kolegijum **Vlade Brčko distrikta BiH** razmatrao je informaciju Policije **Brčko** distrikta **BiH** o dešavanjima 9. oktobra ove godine kada je u večernjim časovima išaran i precrtan grafit na zidu gradskog mezarja u naselju Ivici.

Brčko: Supervizor pozdravio usvajanje zakona o udruženjima i nacionalnim manjinama

Prvi zamjenik visokog predstavnika i supervizor za Brčko Michael Scanlan pozdravio je danas usvajanje Zakona o udruženjima i fondacijama i Zakona o pravima pripadnika nacionalnih manjina u Brčko Distriktu.

Zajedno sa starim Zakonom o budžetu, koji je zamijenjen novim u decembru 2019., Zakon o udruženjima i fondacijama je godinama percipiran kao eklatantno loš instrument koji je omogućavao netransparentno trošenje javnih sredstava. Oba su sada zamijenjena novim zakonima koji fokus stavljaju na transparentno vođenje budžeta i interes javnosti. Danas usvojeni zakon će omogućiti podršku za nevladin sektor koja je fer, transparentna i zasnovana na objektivnim kriterijima.

Također danas usvojeni Zakon o pravima pripadnika nacionalnih manjina će omogućiti veću uključenost i ravnopravno učešće manjina u životu Distrikta. U tom smislu će koristiti cjelokupnoj zajednici tako što će učiniti Distrikt boljim mjestom za sve građane.

Scanlan je također pozdravio usvajanje akcionog plana za reformu javne uprave na sjednici Vlade Distrikta u ponedjeljak. Ovo će biti prioritetni cilj u 2021. godini zajedno sa usvajanjem zakona o sukobu interesa.

Na sastanku supervizora sa gradonačelnikom i zamjenikom gradonačelnika, Sinišom Milićem i Antom Domićem, te predsjedavajućim i dopredsjedavajućim Skupštine Distrikta, Esedom Kadrićem i Ivom Filipovićem, sagovornici su se složili da vladini odjeli i druga tijela javne uprave trebaju nastaviti raditi za vrijeme predizborne kampanje i perioda tehničkog mandata.

Rekordan broj zaraženih u BiH

Rekordan broj zaraženih

Ljubojević vs. Denjagić: Energična rasprava oko amandmana na Zakon o nacionalnim manjinama

Izvor fotografija: skupstinabd.ba (Uredio: Adis Mujdanović / Otisak.ba)

Autor teksta: Adis Mujdanović

Danas se na redovnoj sjednici **Skupštine Brčko distrikta** Bosne i Hercegovine odvijala energična rasprava oko amandmana na Zakon o nacionalnim manjinama između Lidije Ljubojević i Alije Denjagića.

Ključna stvar, podržana većinom glasova zastupnika jeste amandman kojim se precizira da nikom, ko se u najmanje posljednjih pet godina nije izjašnjavao kao pripadnik određene manjine, takav status ne može priznati, odnosno ne može ga mijenjati iz godine u godinu – kazala je u izjavi za medije Ljubojević, koja je bila predlagačica amandmana.

Ona je mandat u Skupštini dobila putem liste za nacionalne manjine 2012. godine (Crnogorka), a 2016. godine je do novog mandata došla sa "osnovne" liste Srpske demokratske stranke (**SDS**), također kao Crnogorka.

Denjagić: "Udar na zakonodavstvo BiH" Zakon o nacionalnim manjinama **BDBiH** usvojen je u drugom čitanju sa tri amandmana.

Aktivno sam učestvovao u trogodišnjoj pripremi ovog zakona. Nije u redu da se na dan sjednice donose amandmani i bez detaljnije analize prihvataju, jer nisu u skladu ni sa Zakonom o nacionalnim manjinama **BiH**. Usvojeni amandman je direktni udar na zakonodavstvo **BiH**, jer krovnim zakonom se precizira da u našoj državi postoji 17 manjina i tri konstitutivna naroda i oni se izjašnjavaju onako kako žele, i nema nikakvog preciziranja, što se u Distriktu čini ovim amandmanom – izjavio je Denjagić, zastupnik turske nacionalne manjine.

Šta donosi Zakon? Za pripadnike manjinskih etničkih grupa novi Zakon o nacionalnim manjinama obezbjeđuje niz prinaldežnosti što, kako je u raspravi navedeno, nije bilo moguće ostvariti državnim zakonom koji je do sada primjenjivan u ovoj lokalnoj zajednici.

Usvojenim Zakonom predviđena su formiranja vijeća i fonda za nacionalne manjine, iz koga bi se trebali finansirati projekti od interesa za njihove pripadnike.

Zakonom je kao mogućnost predviđena i realizacija dopunske nastave u predškolskim ustanovama, te osnovnim i srednjim školama **BDBiH**.

U jednom od danas usvojenih amandmana se precizira da na području ove lokalne zajednice pripadnici manjine mogu tražiti zvaničnu korespodenciju na svom jeziku tek u slučaju da im pripada više od 30 posto stanovništva.

Supervizor: Učinit će Distrikt boljim mjestom za sve građane Povodom usvajanja Zakona o pravima pripadnika nacionalnih manjina danas se oglašio supervizor za **BDBiH** Michael Scanlan.

Omogućit će veću uključenost i ravnopravno učešće manjina u životu Distrikta. U tom smislu će koristiti cjelokupnoj zajednici tako što će učiniti Distrikt boljim mjestom za sve građane – zaključio je on.

Država: Bosna i Hercegovina

Doseg:

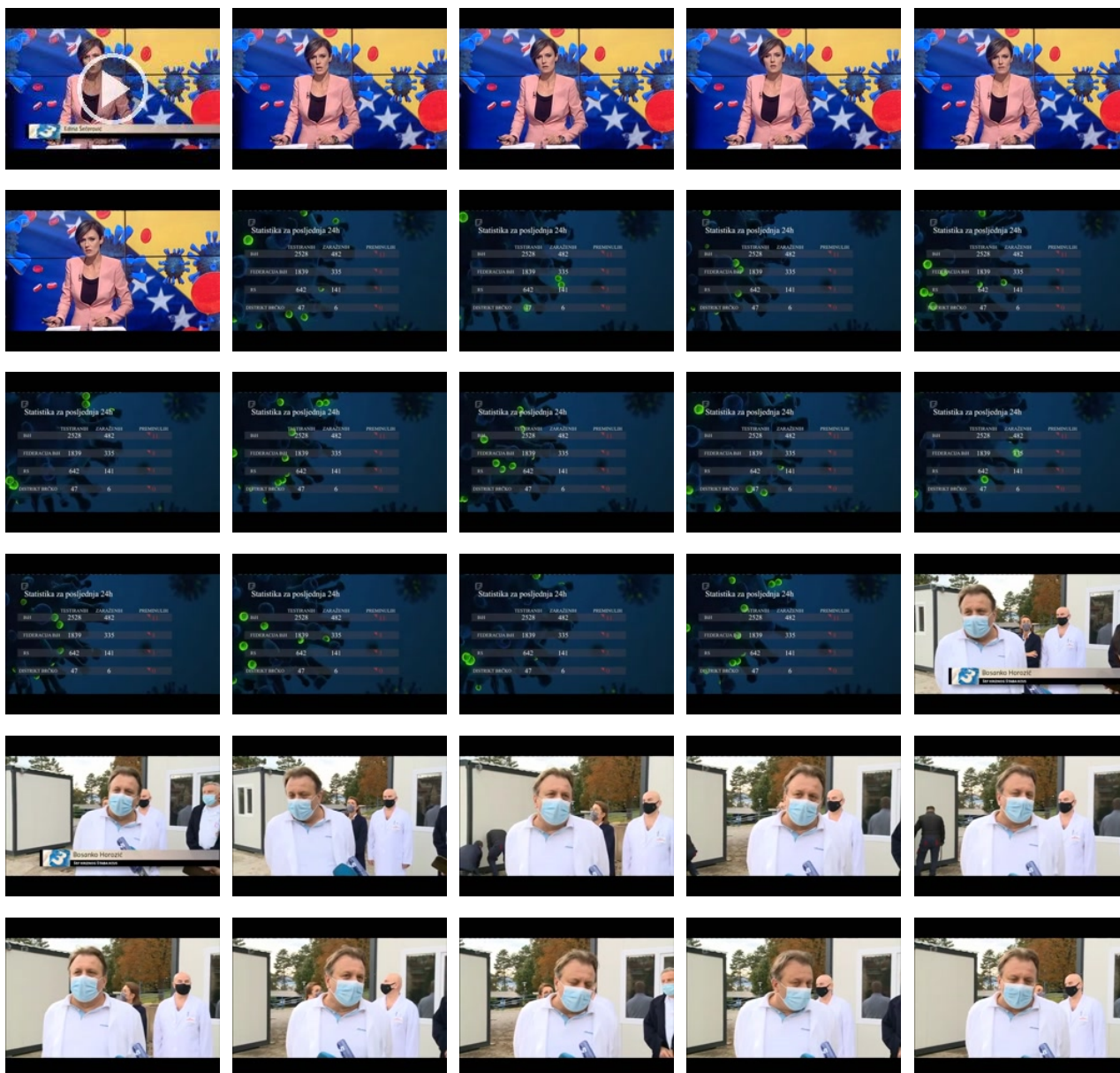
Indeks

Trajanje: 02:00

(pogledaj)

1 / 1

U Kantonu Sarajevo zaštitne maske obavezne i na otvorenom

Država: Bosna i Hercegovina

Doseg:

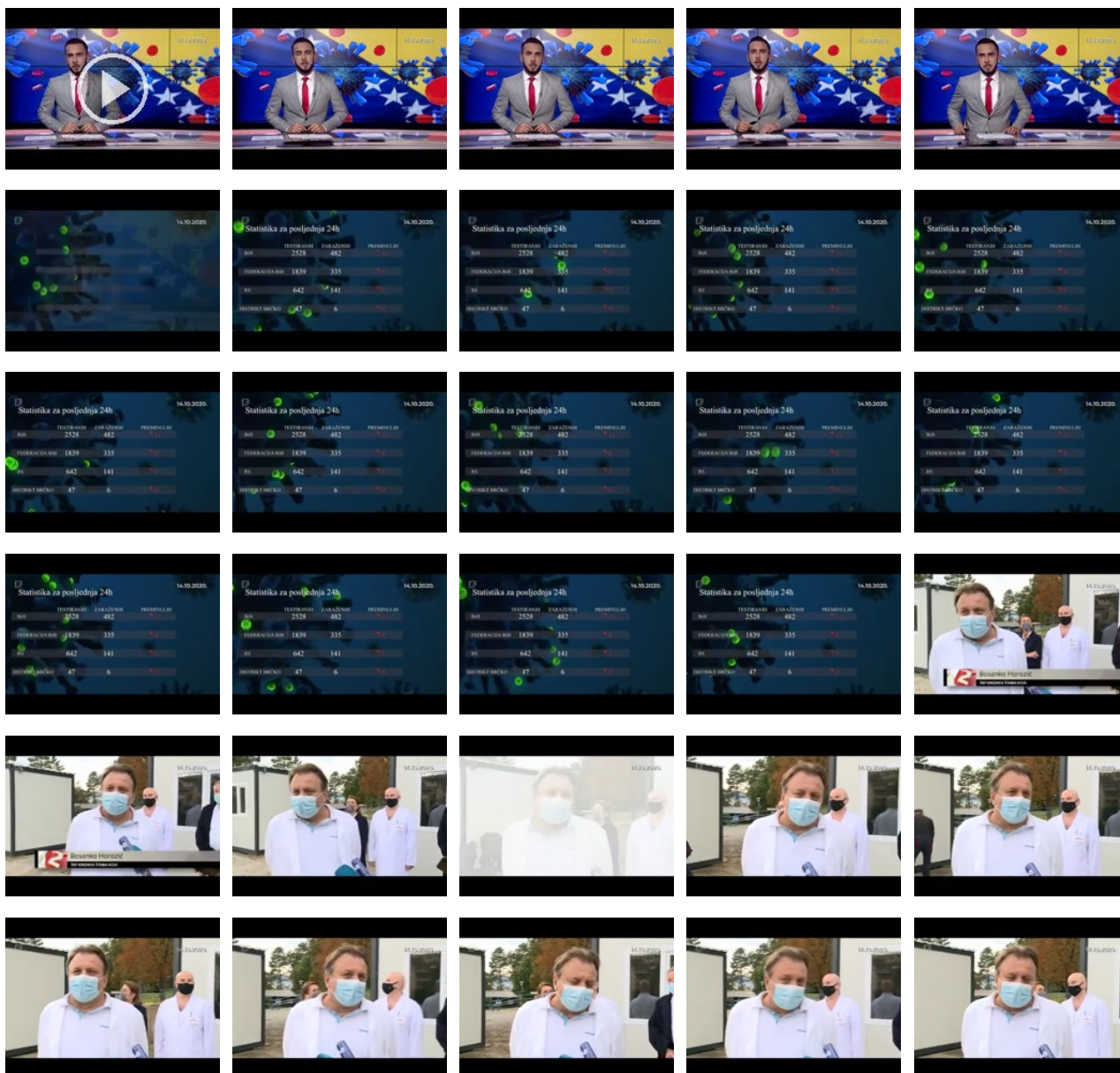
Indeks

Trajanje: 02:00

(pogledaj)

1 / 1

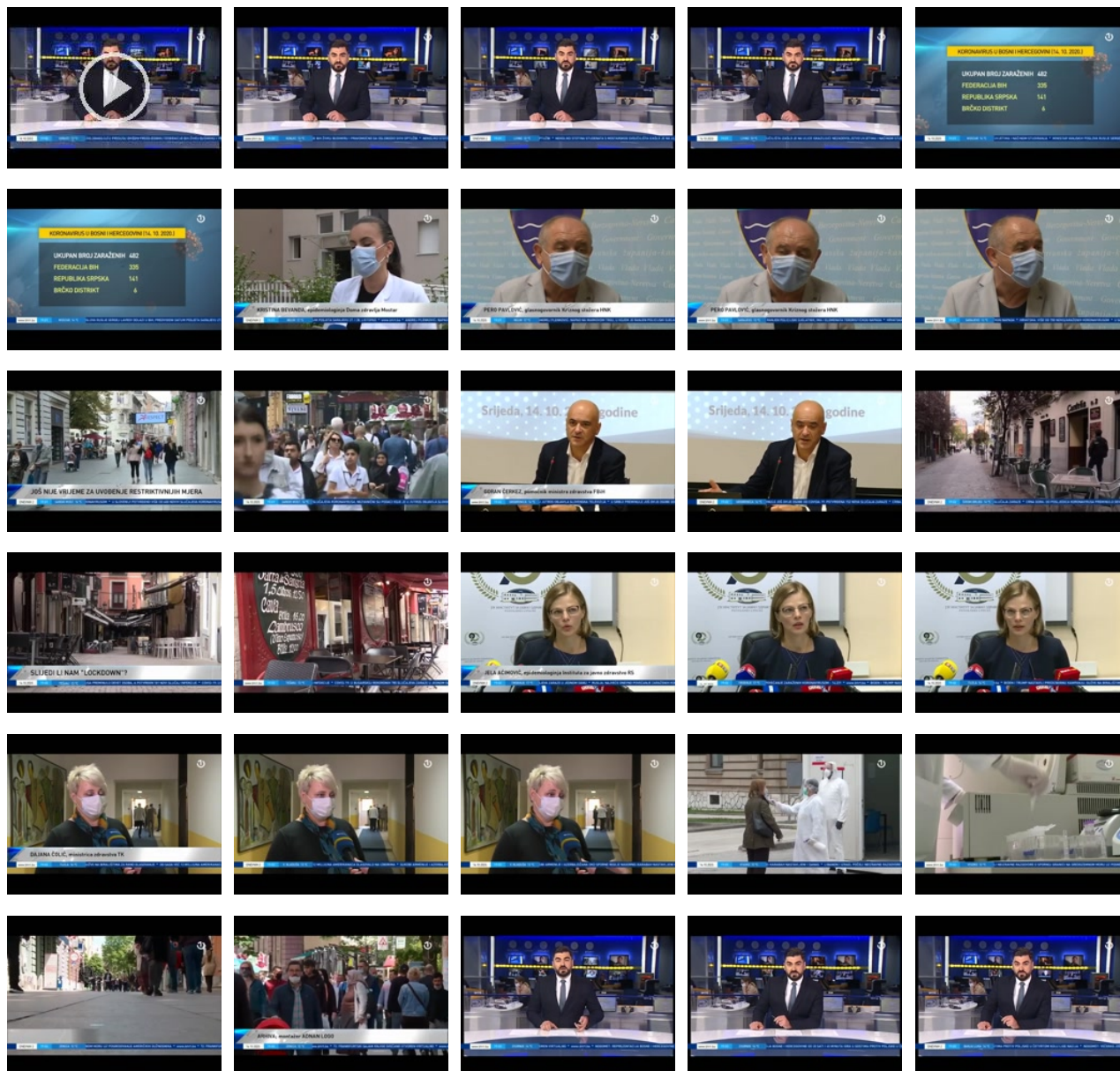
Novi rekord u BiH: 482 novozaraženih, 11 osoba preminulo

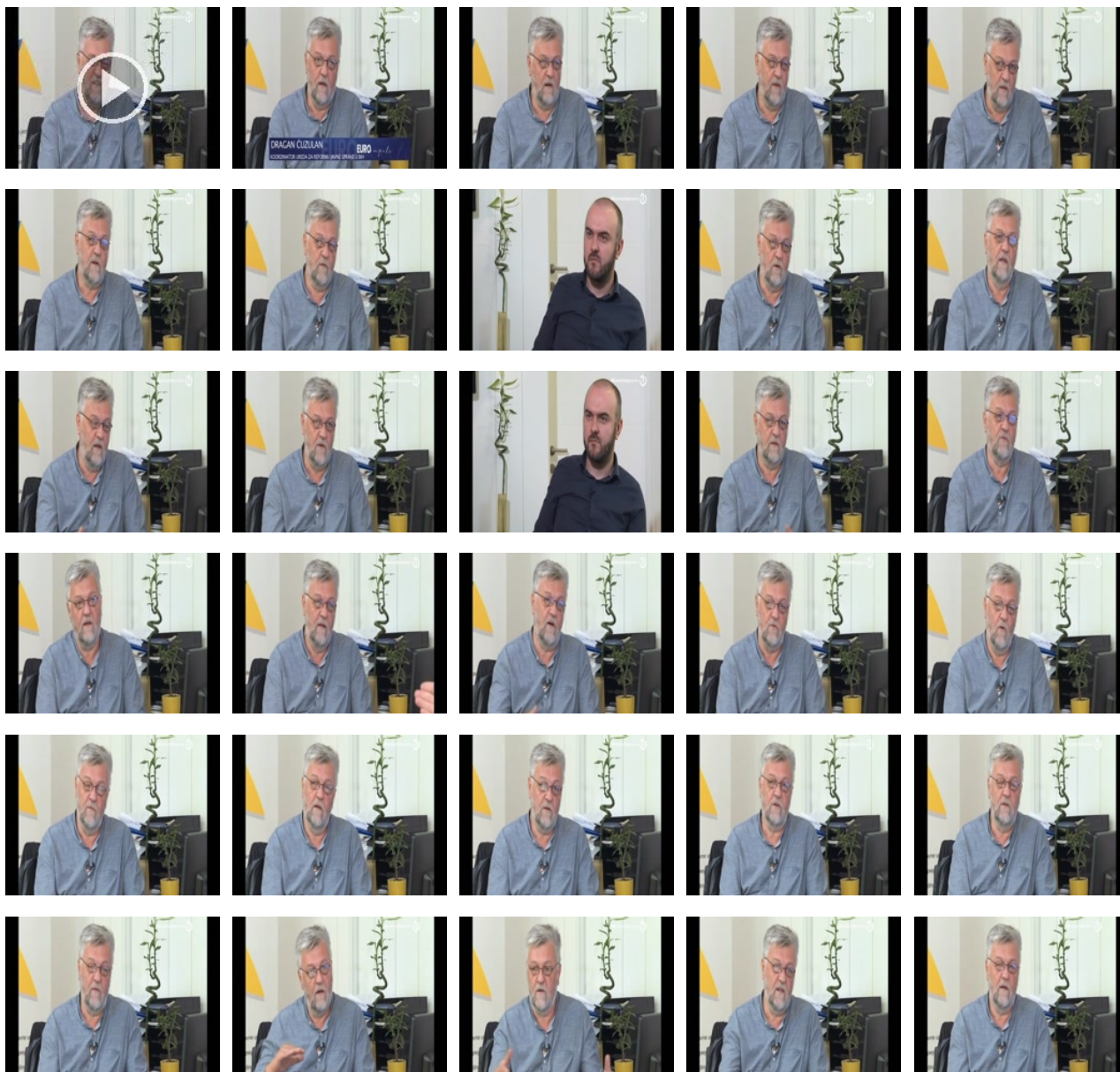
Koronavirus u BiH

Koronavirus u BiH obara rekorde

Gost Euroimpulsa Dragan Čuluzan

Sastanak u Brčkom

Brčanski Parlament usvojio Zakon o pravima nacionalnih manjina u Distriktu - Radio **Brčko** distrikta BiH

Brčanski Parlament tokom prijedpodnevnog zasjedanja, usvojio je kroz drugo čitanje, Zakon o nacionalnim manjinama u Distriktu. Usvajanju Zakona prethodila je na momente i polemička rasprava, koja je na kraju rezultirala prihvatanjem tri amandmana. U prvom se precizira da na području Distrikta pripadnici manjine mogu tražiti zvaničnu korespondenciju na svom jeziku, tek u slučaju da manjini pripada više od 30 posto stanovništva u **Brčkom**.

„Ključna stvar, podržana većinom glasova zastupnika jeste amandman kojim se precizira da nikom, ko se u najmanje posljednjih pet godina nije izjašnjavao kao pripadnik određene manjine, takav status ne može priznati, odnosno ne može ga mjenjati iz godine u godinu“, rekla je predlagač amandmana zastupnica SDS-a dr Lidija Ljubojević. Protiv ovakvog stava, odnosno amandmana, bio je zastupnik Turske manjine u aktuelnom sazivu parlamenta Alija Denjagić koji ističe da je aktivno učestvovao u trogodišnjoj pripremi ovog zakona, te da usljed činjenice da se zakon pripremao tri godine, nije uredu, kako je naglasio da na dan sjednice donose amandmani, te bez detaljnije analize prihvataju jer kako je naglasio Denjagić nisu u skladu ni sa Zakonom o nacionalnim manjinama BiH.

„Usvojeni amandman je direktni udar na zakonodavstvo BiH, jer krovnim zakonom se precizira da u našoj državi postoji 17 manjina i tri konstitutivna naroda i oni se izjašnjavaju onako kako žele, i nema nikakvog preciziranja, što se u Distriktu čini ovim amandmanom“, rekao je Denjagić. Inače, tokom prijedodnevno zasjedanja zastupnici su prihvatili i izmjene i dopune Zakona o prostornom planiranju i građenju u Distriktu.

EKSKLUZIV Gordana Tadić, glavna državna tužiteljica, za 'Avaz'

ISTRAŽUJEMO IZBORNE PREUVARE

Nije tačno da se Tužilaštvo Bosne i Hercegovine proglasilo nenadležnim za izborne nepravilnosti, bit će procesuirani predmeti u kojima se utvrdi naša nadležnost • Stigle i prijave iz Danske

Gordana Tadić, glavna državna tužiteljica, kazala je jučer za „Dnevni avaz“ da su netačne informacije da se Tužilaštvo BiH

proglasilo nenadležnim za izborne nepravilnosti i krađe identiteta, koje im je prijavila Centralna izborna komisija (CIK).

- Tužiteljstvo BiH je zaprimi-

lo određen broj prijavi iz Centralne izborne komisije te su odmah formirani predmeti koji su dati u rad postupajućim tužiteljima - kaže Tadić.

2. strana

EKSKLUZIV Gordana Tadić, glavna državna tužiteljica za „Avaz“

Istražujemo izborne prevare!

Nije tačno da se Tužilaštvo proglasilo nenadležnim za izborne nepravilnosti, bit će procesuirani predmeti u kojima se utvrdi naša nadležnost

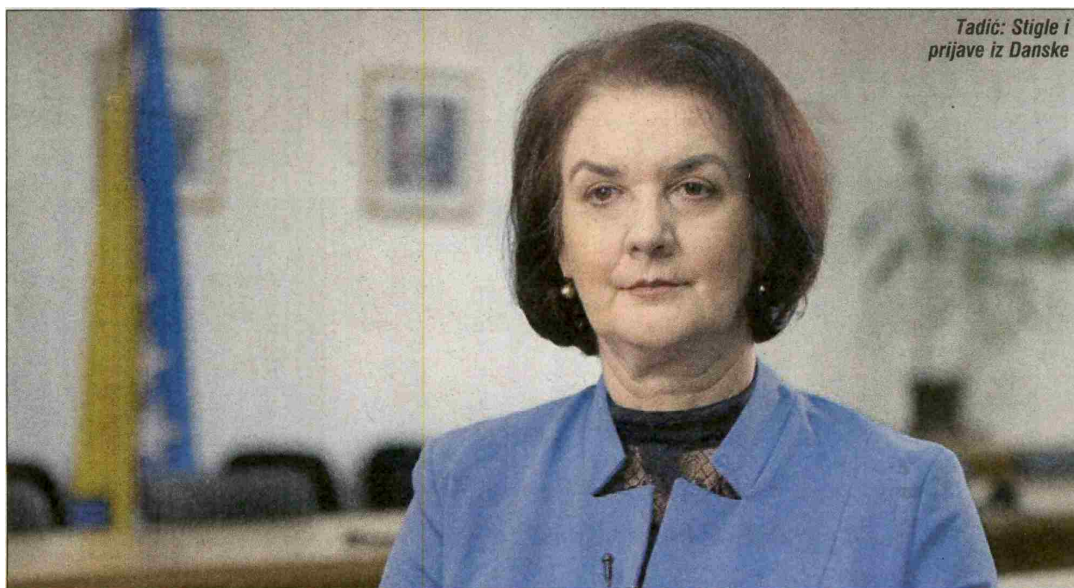
Gordana Tadić, glavna državna tužiteljica, kazala je jučer za „Dnevni avaz“ da je netačna informacija da se Tužilaštvo BiH proglasilo nenadležnim za izborne nepravilnosti i krađe identiteta koje im je prijavila Centralna izborna komisija (CIK) BiH.

Formirani predmeti

Ovih dana, podsjećamo, utvrđene su brojne nepravilnosti prilikom registracije birača za glasanje putem pošte, pretežno iz Srbije i Hrvatske, gdje je utvrđeno da su cijele porodice prijavljene na fiktivnim adresama u Srbiji.

Tadić tvrdi da su pojedini mediji iskonstruirali odgovore na neke medijske upite i ustvrdila da će sve prijave biti provjerene i istražene, a odgovorni procesuirani.

- Tužiteljstvo BiH je

Tadić: Stigle i prijave iz Danske

zaprimilo određen broj prijave iz Centralne izborne komisije te su odmah formirani predmeti koji su dati u rad postupajućim

Kontakt-tačke u SIPA-i

Kako nam je rekla Tadić, u cilju što učinkovitijeg rada na ovim predmetima, određene su kontakt-tačke.

- Već smo u Tužitelj-

stvu BiH, SIPA-i i CIK-u odredili osobe kao kontaktne točke za suradnju u ovoj oblasti - istakla je glavna državna tužiteljica.

tužiteljima - kazala nam je Tadić.

Kako je pojasnila, nakon što se analiziraju sve dostavljene prijave, postupajući tužilac donijet će odluku o nadležnosti u svakom pojedinačnom predmetu.

- Bit će procesuirani predmeti u kojima se utvrdi nadležnost Tužiteljstva BiH, a ostali predmeti će se proslijediti nadležnim tužiteljstvima. U našim od-

govorima jasno smo istakli da postoji nadležnost pravosudnih institucija na entitetskoj i državnoj razini, kao i razini Distrikta Brčko u ovoj oblasti, jer je tako uređeno važećim zakonima u BiH - istakla je Tadić.

Tri optužnice

Glavna tužiteljica tvrdi da će ovi predmeti koji se odnose na izborne nepravilnosti biti prioritet u radu Tužilaštva BiH.

- Napominjemo da je Tužiteljstvo BiH u proteklih nekoliko mjeseci podiglo tri optužnice iz ove oblasti te u jednom predmetu, zbog toga što je osumnjičeni prekršio mjere zabrane, zatražilo određivanje mjere pritvora. Dobili smo i prijavu građana BiH iz Danske, i ovaj predmet dat je u rad tužiteljima. Na svim predmetima se radi - zaključila je Tadić. **M. AŠČIĆ**

Policija Distrikta Brčko

Uhapšen zbog izborne prevare

► Policija Distrikta Brčko uhapsila je D. J. (60) iz Brčkog zbog izborne prevare. Nakon pretresa uhapšenog te njegovog stambenog objekta i vozila pronađeni su i oduzeti predmeti važni za daljnje vođenje krivičnog postupka, saopćeno je iz Policije. Uhapšeni je predat Tužilaštvu Distrikta Brčko na daljnje procesuiranje.

VSTV

Sudovi u BiH ove godine riješili više od 100 tisuća sudskih predmeta

Sudovi u BiH riješili su 113.260 najstarijih sudskih predmeta, u prvih devet mjeseci 2020. godine, navodi se priopćenju Visokog sudskog i tužiteljskog vijeća BiH. Broj riješenih slučajeva manji je za 11 posto u odnosu na isto razdoblje prošle godine, a na ostvarivanje očekivanih rezultata utjecalo je proglašeno stanje nesreće/vanredne situacije u BiH, uzrokovano pojavom i širenjem virusa COVID-19, tijekom kojeg su sudovi radili u posebnim režimima rada u skladu s odlukama VSTV BiH i odlukama nadležnih kriznih stožera. Prema rezultatima analize, u razdoblju od 1. siječnja do 30. rujna 2020., najučinkovitiji su bili sudovi viših instanci čiji je postotak ostvarenosti zacrtanih rezultata iznosio

86 posto, dok su prvostupanjski sudovi – općinski, osnovni i okružni gospodarski, u prosjeku riješili 62 posto predviđenih predmeta. Promatrano po entitetima, sudovi u FBiH riješili su 76.415 predmeta, u RS-u 33.953 predmeta, a u **Brčko** distriktu BiH 1.626. Sud BiH riješio je ukupno 1.266 predmeta.

Завршетак радова на траси стратешког гасовода кроз Србију убрзао активности и са друге стране Дрине

**ВРИЈЕДНОСТ
ПРОЈЕКТА
ОКО 200
МИЛИОНА
ЕВРА**

Први радови на "Турском току" у Српској почетком 2022.

ти трасу аутопута од Бијељине до Бањалуке и он ће ићи од Мачванског Прњавора преко Бијељине, **Брчко**, Вукосавља и Шамца до Добоја, Прњавора и Бањалуке, па све до Новог Града. Према неким грубим процјенама, градња само гасовода, без пратећих објеката, могла би коштати између 180 и 200 милиона евра, а његов капацитет би требало да се креће око 1,2 милијарде метара кубних гаса годишње. Градњу гасовода требало би да прати и гасификација градова, а планирана је и градња најмање двије гасне електране - топлане на подручју Српске - објаснио је Гламочић.

Према обећањима надлежних из "Србијагаса", Србија ће ускоро започети са реализацијом пројекта градње једног крака са транспортног система Србије ка Српској. Према процјенама надлежних, тај дио посла могао би бити завршен у наредне двије до три године, каже Гламочић.

ПИСАЧ: ВЕЉКО ЗЕЉКОВИЋ
veljkoze@glasrpske.com

БАЊАЛУКА - Први радови на изградњи крака стратешког гасовода "Турски ток" кроз Српску могли би кренути крајем наредне или почетком 2022. године, тврди директор предузећа "Гас-Рес" Љубо Гламочић.

Према његовим ријечима, градња овог гасовода до сада је била условљена динамиком градње крака "Турског тока" кроз Србију, а пошто су предсједник Србије Александар Вучић и директор "Србијагаса" Душан Бајатовић најавили како би он могао бити завршен до краја године, то ће, како је истакао, значајно убрзати и активности на овом пројекту у Српској.

- Радује ме та информа-

ција, јер се тиме отвара и наша прича. Завршетком градње овог гасовода кроз Србију, а према обећањима надлежних из "Србијагаса", Србија ће започети са реализацијом пројекта градње једног крака са транспортног система Србије ка Српској, односно Бијељини, у укупној дужини негдје око 100 километара. Према процјенама надлежних из Србије, тај дио посла могао би бити завршен у наредне двије до три године - каже Гламочић.

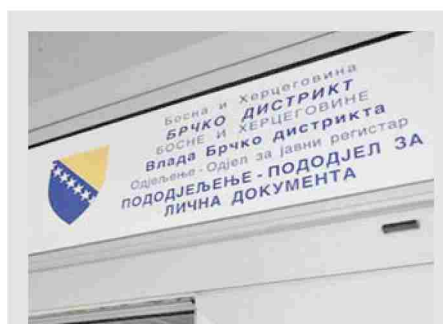
Објашњава да је већ урађено идејно рјешење трасе гасовода кроз Српску које се једним дијелом разликује од пређашњег, које је било везано за пројекат градње "Јужног тока".

- Овај крак гасовода ће сада једним дијелом прати-

**ФИНАНСИРАЊЕ
ГАСОВОДА ЈОШ НИЈЕ
ДОГОВОРЕНО**

Додаје да ће наредна година бити искоришћена за израду просторно-планске документације и рјешавање имовинских односа са власницима парцела преко којих ће ићи овај гасовод.

- Наравно, остало је још да се са представницима "Србијагаса" и "Гаспромом" договоримо о финансирању овог пројекта, али и оснивање заједничког предузећа које би било надлежно за градњу овог гасовода кроз Српску. Поред тога, требало би да до краја године буде потписан и споразум о размијењању са "Србијагасом", али и међудржавни између Савјета министара БиХ и Владе Србије - појаснио је Гламочић.

BRČKO Provjerene 3.804 adrese

BRČKO - Pododjeljenje za lična dokumenta Vlade Brčko distrikta do juče je izvršilo 3.804 provjere adresa prebivališta, od čega je utvrđen status za 1.907 lica, rekao je šef tog pododjeljenja Hajrudin Jusufović.

Jusufović je istakao da 112 lica nije nađeno na adresi, 282 su u inostranstvu, 17 je umrlo, 24 su se preselila, devetero je odbilo saradnju, dok uređan status ima njih 1.463.

"Provjera adresa prebivališta nastavlja se u skladu sa zakonom. U saradnji sa policijom će se izvršiti provjera onih koji nisu nađeni na adresi", poručio je on. (Sma)

Tužilaštvo Brčko distrikta BiH se jedino uhvatilo ukoštac s izbornim prevarama / MIREN ALJIĆ

Distrikt jedini hapsi

U Brčkom je otvoreno čak šest predmeta zbog sumnje na zloupotrebu u vezi s prijavljivanjem građana za glasanje van BiH

Izborne krađe, kupovina glasova i druge izborne malverzacije česta su pojava u BiH, a ove godine pojačana je prevara u vezi s biračima koji glasa van države. Najveću spremnost da se uhvate ukoštac s ovim problemom iskazali su u Brčko distriktu, gdje je u utorak uhapšena još jedna osoba. Radi se o D. J. (1960), koji je osumnjičen za pripremanje krivičnog djela u vezi s prevaram pri glasanju i za njega je predložen pritvor.

Iz Tužilaštva Brčko distrikta BiH podsjećaju na to da su do sada zbog sumnje na zloupotrebu u vezi s prijavljivanjem građana distrikta za glasanje izvan BiH otvorili ukupno šest predmeta.

Imajući u vidu indikativno veliki broj prijavljenih birača za glasanje iz inostranstva, Tužilaštvo je fokusirano na otkrivanje i procesuiranje izbornih neregularnosti ovog tipa. One se uglavnom ogledaju u tome da treće osobe kao birače za glasanje iz inostranstva prijavljuju građane koji imaju prebivalište u distriktu Brčko krivotvoreći pri tome potpise na prijavama za glasanje, kaže Zeke-rija Mujkanović, glavni tužilac Tužilaštva Brčko distrikta BiH.

Prvi predmet je otvoren 2. oktobra i do sada su u pritvoru četiri

Mujkanović: Kompleksne istrage

osobe: odbornik u lokalnoj skupštini i kandidat na ovogodišnjim izborima Pejo Mandeš, Mato Gluhaković, Stojan Bavarčić (kandidat s liste NDP-a) i Jasmin Ravkić. Mendeš i Gluhaković su osumnjičeni da su pribavili lične dokumente najmanje 30 mještana iz Rašljanja i Bijele

Cetiri politička subjekta su Tužilaštvu BD-a ukazala na moguće nezakonitosti u procesu prijave birača za glasanje izvan BiH, a nepravilnosti su prijavljivali i građani

te ih bez njihovog znanja prijavili za glasanje van BiH.

Mujkanović naglašava da su istrage krivičnih djela iz izborne oblasti prilično kompleksne, s obzirom na veliki broj svjedoka, a treba imati u vidu i više mogućih pravaca istrage u vezi s brojnošću krivičnih djela.

“One podrazumijevaju proaktivnu i intenzivnu uključenost i neophodnu saradnju većeg broja institucija s komplementarnim nadležnostima, a svakako s tim u vezi predstavljaju i poseban profesionalni, institucionalni i ukupni društveni izazov na koji je nužno adekvatno odgovoriti”, tvrdi Mujkanović. **Z. D.**

TERZIĆ - TOPIĆ

Tunel na Koridoru Vc bit će u oba entiteta

Direktori preduzeća Autoceste Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) i Autoputevi Republike Srpske (RS) Adnan Terzić i Dušan Topić razgovarali su u Banjoj Luci o saradnji dvije firme na zajedničkim projektima, među kojima je gradnja tunela Putnikovo brdo dva. Tunel se nalazi u okviru realizacije projekta dionice autoputa na Koridoru Vc, na pravcu od petlje Rudanka do međuentitetske linije.

"S obzirom da ovaj tunel jednim dijelom prelazi na teritoriju drugog entiteta, neophodno je urediti međusobne odnose, prava i obaveze preduzeća nadležnih za izgradnju, održavanje i upravljanje autoputevima", objavljeno je

Sa sastanka

na web stranici Autoputeva RS.

Na sastanku Topića i Terzića potvrđen je raniji dogovor da se kompletna izgradnja tunela Putnikovo brdo dva realizuje u okviru projekta izgradnje pomenute dionice i da dio troškova izgradnje na teritoriji

Federacije snosi nadležno preduzeće - Autoceste FBiH.

"U narednom periodu očekuje se usaglašavanje detalja sporazuma", navode u Autoputevima RS.

Bliska saradnja dva preduzeća se očekuje i na planu izgradnje autoputa na području Brčko Distrikta, s obzirom da bi preko te teritorije trebalo da ide dionica autoputa od Doboja do Rače i granice sa Srbijom, kao i krak autoputa Beograd-Sarajevo iz pravca FBiH.

"O detaljima realizacije ovog projekta bit će riječi i u narednom periodu, na sastancima sa čelnim ljudima distrikta", dodaju iz Autoputeva RS.

Okončana 68. redovna sjednica Skupštine Brčko distrikta-BiH - Radio Brčko distrikta BiH

Tokom jučerašnjeg popodnevno i večernjeg dijela zasjedanja brčanski Parlament je pored ostalog usvojio set od petneastak izmjena i dopuna Zakona što po hitnom postupku, što kroz proceduru drugog čitanja. Zastupnici su pored ostalog,usvojili izmjene i dopune Zakona o ublažavanju ekonomskih posljedica pandemije u **Brčkom**, kojima se **Vladi Distrikta** omogućava da odmah reaguje, ukoliko to situacija sa COVIDOM bude nalagala, a s ciljem podrške ovdašnjoj privredi. Takođe, Parlament je usvojio,kroz drugo čitanje, i Zakon o udruženjima i fondacijama, kao i Zakon o fiskalizaciji, te izmjene i dopune Zakano o inspekcijama u Distriktu.

„Osim seta veoma važnih zakona koje smo prihvatili, uspjeli smo dati „zeleno svjetlo“ i na niz značajnih odluka koje se odnose i na izdvajanje novčanih sredstava. Jedna od takvih je i ona kojom Fond zdravstva, višak prihoda od dva miliona maraka, stavlja na raspolaganje Parlamentu, a mi smo ga preusmjerili na poboljšanje situacije u ovdašnjem javnom zdravstvu“, kazao je predsjednik Skupštine Distrikta Esed Kadrić. Unatoč činjenici da predstoji izborna kampanja, brčanski Parlament bi, u ovom sazivu,

mogao održati bar još jednu redovnu sjednicu. „Moguće je da u narednom periodu zakažem još jedno zasjedanje jer ima prijedloga o nekolioko veoma važnih tačaka o kojima bi Skupština ubrzo trebala raspravljati, među kojima je i treći rebalans budžeta Distrikta za tekuću godinu“, naglasio je predsjednik Esed Kadrić.

STAV
SPECIJAL 30 GODINA VIŠESTRANAČJA

Miro Lazović, političar i patriot

SOCIJALDEMOKRATIJA SE MORA VRATITI ODBRANI BOSNE I HERCEGOVINE

Bosna i Hercegovina u najvećem zavisi od Bošnjaka kao najbrojnijeg naroda. Bošnjaci ne mogu bez Bosne i Hercegovine, a opstanak Bošnjaka kao naroda ugrožen je bez građanske države. Ta građanska država odgovara svim patriotima, dakle, i svim Srbima i Hrvatima koji prihvataju Bosnu i Hercegovinu kao svoju državu. Ona mora biti ustrojena tako da se štite individualna prava, ali i da se nađu mehanizmi zaštite etničkih prava kroz institucije

Razgovarao: Mahir SOKOLIJA

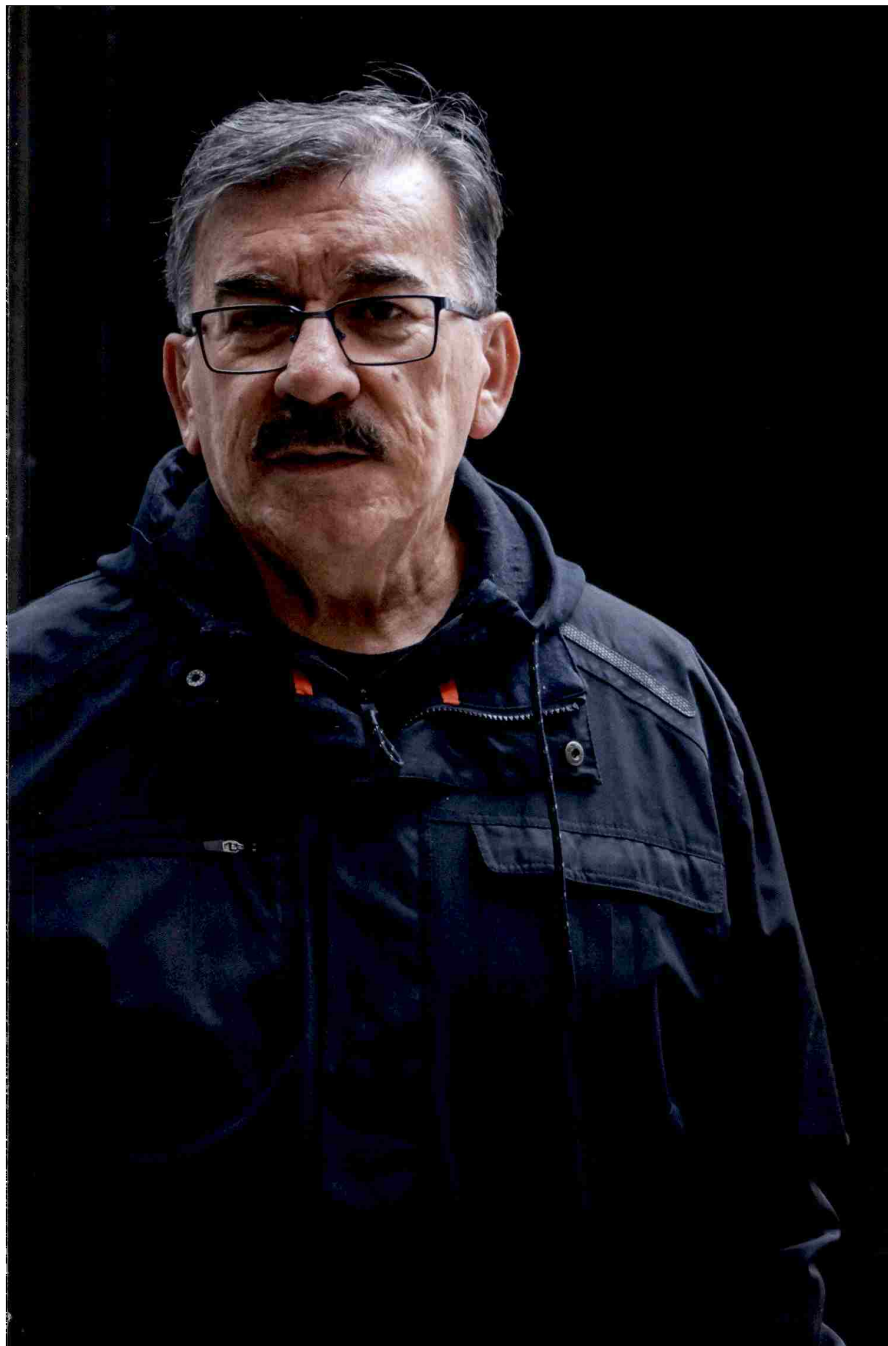
Fotografija: Velija HASANBEGOVIĆ

U oči izbora 1990. godine Miro Lazović bio je član predsjedništva Centralnog komiteta Saveza komunista Bosne i Hercegovine. Na prvim višestranačkim izborima biran je u Vijeće građana Skupštine Bosne i Hercegovine, gdje na prijedlog Nijaza Durakovića biva izabran za šefa Kluba SDP-a. Rat ga zatiče u Vogošći, odakle se prebacuje u Sarajevo i aktivno uključuje u politički život grada pod opsadom. Bio je tokom rata predsjednik Skupštine Republike Bosne i Hercegovine i učesnik gotovo svih mirovnih pregovora – od Ženeve preko Washingtona do Daytonu. Za *Stav* govori o početku

višestranačkog života u Bosni i Hercegovini, o mirovnim pregovorima, saradnji s Alijom Izetbegovićem, političkom životu tokom Agresije, o Slobodanu Miloševiću, Daytonu, Franji Tuđmanu...

STAV: Kako pamтите nacionalno raslojavanje unutar bivšeg Saveza komunista (SK) u Bosni i Hercegovini?

LAZOVIĆ: To je bio period kada je komunistički pokret u cijeloj Evropi rušenjem Berlinskog zida u svim zemljama istočnog lagera bio smjenjivan, odnosno javljali su se pokreti koji su išli ka tome da se komunistička ideja potisne te je ona bila potisnuta

sve vrijednosti koje smo živjeli biti napadnute, a veze pokidane strašnom agresijom koja je krenula iz Beograda od režima Slobodana Miloševića. Savez komunista doživio je nešto što je, čini se, bilo neminovno, ali očito je da ogroman broj članova SK nije idejno pripadao toj ideji, pa su na zov nacionalnih truba otišli u novoformirane nacionalne stranke.

STAV: Kada kažete da niste očekivali da se tako mogu pokidati veze među ljudima različitih nacija, je li to znači da se potcijenila snaga nacionalizama ili su vladale iluzije o tom društvu?

LAZOVIĆ: Bio je to jednopartijski sistem s jakom partijom, jakom radničkom klasom koja je bila udarna igla tog sistema i s jakim sindikatima koji su ga čuvali. Taj sistem jeste u mnogima segmentima bio organiziran na način da je sprečavao ili sputavao bilo kakve nacionalne pobude koje bi vodile nekom organizovanom sukobljavanju s vladajućim sistemom. Mislim da se u vremenima kada je partija prolazila kroz određene probleme, pogotovo sedamdesetih godina, trebalo biti mnogo šire, da se tada trebalo prihvatiti uvođenje višepartijskog sistema. To bi bili na vrijeme uspostavljeni svojevrsni nacionalni i politički ventili. Savez komunista s Titom na čelu još je dugo mogao vladati, ali bi se tenzije koje su bile sputane u tom sistemu, a koje su narastale i eksponirale se devedesetih, raspršile, odnosno primirile. I moguće da bi se taj prostor bivše Jugoslavije sačuvao na drugačiji način. Ali desilo se šta se desilo. Mi u Bosni i Hercegovini bili smo multietničko društvo gotovo na svakom dijelu naše države i tadašnji način života nije nas navodio na misao da može doći do takvih strašnih nacionalnih podjela. Iskustvo govori da su upravo izražene multietničke sredine bile tokom Agresije najviše napadnute. Trebalo je razoriti to multietničko tkivo, razdvojiti ljude, stvoriti homogene nacionalne teritorije i na svaki način raslojiti Bosnu i Hercegovinu kao sredinu koja je odisala formulom koja je bila opasnost za nacionaliste, pogotovo za velikosrpski nacionalizam, te za Franju Tuđmana i njegov san o stvaranju "hrvatske banovine", ali i za pojedince među Bošnjacima koji su imali vizije o vlastitom nacionalnom prostoru.

STAV: Sjećate li se kad i ko u Savezu komunista prvi prepoznaje opasnost politike i ličnosti Slobodana Miloševića? Je li ga se moglo prepoznati na vrijeme?

LAZOVIĆ: Profesor Fuad Muhić bio je jedan od rijetkih intelektualaca koji je na vrijeme upozoravao na opasnost od Slobodana Miloševića. Sjećam se da sam do ranih jutarnjih sati pratio 14. kongres Saveza komunista Jugoslavije. Bilo je jasno

u svim tim zemljama. Na red je došla i bivša Jugoslavija. Na 14. kongresu Saveza komunista Jugoslavije došlo je do raspada ove partije, koja je do tog trenutka faktički bila temelj države. Nakon što se partija raspala na Kongresu, uslijedili su raspad i u republikama. S raspadom Komunističke partije rastao je srpski nacionalizam, pomognut htijenjima iz Hrvatske za stvaranjem samostalne države, što se sve prelijevalo i na Bosnu i Hercegovinu. Uslijedilo je formiranje nacionalnih stranaka 1990. godine, što je dodatno povećalo nacionalne podjele. Nakon prvih višestranačkih izbora u novembru 1990. godine jasno je bilo da se i unutar Saveza komunista desio rascjep na

nacionalnom pitanju, da je zov nacionalnih truba kod mnogih probudio određene osjećaje koji su ih odveli u nacionalne tabore, tako da je bilo i za očekivati da će Savez komunista u Bosni i Hercegovini na prvim višestranačkim izborima doživjeti poraz. To je bio i domino-efekat dešavanja u Evropi. Ali tada sam bio mlad, nisam mnogo razmišljao o nacionalnim podjelama vjerujući u snagu bosanskohercegovačkog društva, u način života koji je do tada bio temelj našeg opstanka, smatrajući da će etničke izmiješanost i institucija komšiluka, kao vezivno tkivo koje je spajalo sve stanovnike Bosne i Hercegovine, biti dovoljna snažna brana. Nisam očekivao da će na tako brutalan način

da Milošević igra nečasnu ulogu i da je on kreator raspada SK Jugoslavije. On je tada sjedio u Predsjedništvu odbijajući sve racionalne amandmane Slovenije i Hrvatske koji su išli ka tome da se partija transformira. Time je pokazivao da je on čovjek koji provodi program Srpske akademije nauka i umjetnosti (SANU) o stvaranju "Velike Srbije". Trebalo je prvo napasti partiju i tako osloboditi nacionalizam da bude nespontan partijskim stegama. Milošević je bio preuzeo tu mesijansku ulogu da omeđi velikosrpski prostor na teritoriji bivše Jugoslavije. Među prvim koji su upozoravali na Miloševića bio je Ivo Komšić, koji je tada bio član rukovodstva Partije. On je bio izrazito oštar u kvalifikacijama Miloševićeve politike, tražeći čak i to da se s Miloševićem prekine komunikacija. Vrativši se s 14. kongresa, Nijaz Duraković i Nijaz Skenderagić upozoravali su nas u Centralnom komitetu na posljedice onoga što se u Beogradu na kongresu desilo.

STAV: Kasnije ste, tokom pregovora o unutrašnjem ustrojstvu Bosne i Hercegovine, imali priliku da se upoznate s Miloševićem, je li on, po Vašem mišljenju, bio nacionalista ili je samo koristio nacionalizam za ostvarivanje svojih ciljeva?

LAZOVIĆ: Prihvativši program stvaranja "Velike Srbije", on je morao biti i nacionalista. Ali mislim da mu je nacionalizam, prije svega, bio oruđe za ispunjavanje ciljeva, da se ostvari kao mesija, kao čovjek koji je ostvario "vijekovni san srpskih nacionalista", da realizira ideju "homogene Srbije" iz *Nacertanija* objavljenih 1844. godine. Koliko sam ga ja upoznao u Ženevi i Daytonu, to je bio čovjek dosta siguran u sebe, ponašao se nonšalantno, samouvjereno, prepotentno, nekada drsko i bezobrazno, ne uvažavajući protokole. Pogotovo u Daytonu, gdje se tokom pregovora gotovo svakodnevno šetao s čašom viskija u ruci, pa mu je jednom prilikom Izetbegović rekao: "Molim te, nemoj više s tom čašom ulaziti u moje prostorije." Ta njegova nadobudnost i prepotentnost na kraju ga je i koštala kao čovjeka koji nije

mogao racionalno vidjeti svu pogubnost svoje politike, sagledati je kroz procese koji su u Evropi već bili završeni. On je ostao zarobljenik velikosrpskog nacionalizma.

STAV: Činjenica je da su svi republički nacionalni lideri iz devedesetih, osim Alije Izetbegovića, bili članovi Saveza komunista, a većina od njih visokopozicionirani članovi te partije, dakle, deklarirani ljevičari. Koja je krivnja komunista za ono što se zbilo devedesetih u Jugoslaviji?

LAZOVIĆ: Krivnja komunista je ogromna. Nakon raspada Saveza komunista na 14. kongresu, republička komunistička vodstva nisu smogla ni snage, ni hrabrosti, ni sposobnosti da se odupru ekspanziji velikosrpskog nacionalizma.

STAV: A je li to u Bosni uopće bilo moguće?

LAZOVIĆ: Bosna se velikosrpskom nacionalizmu u prvom njegovom pokušaju bila oduprla. Podsjećam vaše čitaoce na događaje s kraja osamdesetih, na rušenja republičkih i pokrajinskih rukovodstava kroz takozvanu antibirokratsku revoluciju i "događanje naroda", a što je bila manifestacija organiziranog agresivnog srpskog nacionalizma. Smjenjivani su ljudi koji su vodili centralne komitete republika i pokrajina i postavljani oni koji su bili lojalni Miloševiću. Jedino je Bosna i Hercegovina, zahvaljujući Nijazu Durakoviću i tadašnjem partijskom i republičkom rukovodstvu, ali i Branku Mikuliću, donijela odluku da se zabrane takvi mitinzi. Tada je cijelo bosanskohercegovačko rukovodstvo, multietničko, moram naglasiti, stalo u odbranu Bosne i Hercegovine.

STAV: Gledajući iz ovog vremena, to izgleda i pomalo nevjerovatno, da mitinga nije bilo u Banjoj Luci, Trebinju, Bijeljini ili drugdje po gradovima i općinama koje su danas u RS-u.

LAZOVIĆ: Tada su svi prostori unutar Bosne i Hercegovine bili etnički izmiješani. Neki od onih koji danas vode Republiku srpsku, poput Milorada Dodika, pripadali

su drugim političkim opcijama, a i poslije su, kao članovi Saveza reformskih snaga, stranke koju je osnovao Ante Marković, bili žestoki protivnici Miloševića i ekspanzionizma koji je predvodio. Banja Luka je bila grad koji je do početka devedesetih još čuvao partizanske tradicije, nije to tada bio grad agresivnog nacionalizma, već multietnička sredina koja se odupirala Miloševićevoj politici. Nije se tu tada mogao napraviti prevrat. Sjećam se naših političkih skupova iz 1990. godine, kada smo punili sale i stadione širom Bosne i Hercegovine...

STAV: Nije li to tada malo i zavaralo partijsko rukovodstvo pa je ono s Nijazom Durakovićem na čelu pomislilo da će pobijediti nacionalne stranke na prvim višestranačkim izborima?

LAZOVIĆ: Bio sam tada jedan od najmlađih članova Centralnog komiteta SKBiH – Karlo Filipović, Zlatko Lagumdžija i ja – i prisustvovao sam svim većim predizbornim skupovima. Zaista smo vjerovali u snagu koja se tu iskazivala. Ljudi su osjećali opasnost koja se nadvila na Bosnom i Hercegovinom i dolazili su nam dati podršku. Nisu to bili skupovi u malim salama, već na stadionima i u velikim dvoranama poput Zetre, koja nije mogla primiti sve one koji su tada došli. Masovnost tih skupova, zabrinutost, poruke koje su tom prilikom bile izrečene i podrška koja smo dobivali govorili su da će SDP, tadašnji Savez komunista, dobro proći.

STAV: Vlada uvjerenje da je SDP zamrznuo svoje aktivnosti tokom Agresije, ali znamo da je opozicija djelovala. Da li je stranački život, generalno gledano, bio mrtav tokom rata?

LAZOVIĆ: Nije tačno da je SDP zamrznuo svoje djelovanje u ratu. Naprotiv, SDP je aktivnim učešćem u izvršnim i zakonodavnim strukturama Republike dao nemjerljiv doprinos odbrani Bosne i Hercegovine. Alija Izetbegović bio je svjestan da Bosnu i Hercegovinu u tom vremenu može odbraniti samo ako su državne strukture Bosne i Hercegovine multietničke. On je pravilno procijenio da Bosnu i Hercegovinu može braniti ako je opozicija aktivni dio te odbrane. Stoga je na početku agresije, 1992. godine, pozvao rukovodstvo SDP-a da se priključi državnim strukturama aktivnim učešćem svojih predstavnika. Mi smo to na jednoj sjednici predsjedništva stranke prihvatili.

STAV: Je li tome unutar stranke bilo otpora?

LAZOVIĆ: Bilo je razmišljanja kod pojedinaца da mi sa SDA ne trebamo ništa raditi, da su oni naši ideološki protivnici. Prevladao je stav da je ovo vrijeme agresije na Bosnu i Hercegovinu, da valja braniti

Donja granica uvijek je bila teritorijalni i politički opstanak Bosne i Hercegovine, da ne može doći do njene podjele. Moram kazati da je Alija Izetbegović tokom pregovora 1995. bio sasvim druga politička ličnost u odnosu na 1992. godinu. Izetbegović je 1995. godine bio politička ličnost koja je imala rezolutan stav, koja se naučila i političkoj lukavosti uz pomoć koje će kreirati neke stvar kako bismo dobili ono što smo zacrtali

državu, da političke i ideološke bitke treba ostaviti po strani. Taj stav je naročito zastupao Nijaz Duraković, u čemu je dobio podršku i Ive Komšića, i moju, i Zlatka Lagumdžije, zapravo podršku većine rukovodstva SDP-a. Neki pojedinci, koji su bili ideološki ostrašteni, govorili su da to nije naš rat, što su bile gluposti. Nakon ove odluke, Lagumdžija je postao potpredsjednik vlade, Tatjana Ljujić-Mijatović, Mirko Pejanović, Nijaz Duraković i Ivo Komšić nakon nekog vremena ušli su u Predsjedništvo RBiH, ja sam izabran za predsjednika Skupštine. SDP je imao većinu u Predsjedništvu RBiH, dakle uloga SDP-a bila je potpuno aktivna u ratu i zato volim reći: da nije bilo pogrešnih poteza sadašnjeg SDP-a, i sada bi u rukovodstvu ove stranke sjedio najveći broj Alijinih suboraca. Rukovodstvo SDP-a iz tog vremena imalo je odgovornost za državu, ali i za sudbinu socijaldemokratije, koja je morala na konkretnim stvarima pokazati da je država najbitnija, da su sve druge stvari manje važne od očuvanja njenog suvereniteta i integriteta u međunarodno priznatim granicama. Čini mi se da današnje rukovodstvo SDP-a nema tu odgovornost na potrebnom nivou jer i danas Bosna i Hercegovina bježe bitku za svoju opstojnost. Socijaldemokratija, kao odgovorna politička opcija, mora biti na terenu u odbrani Bosne i Hercegovine. Sadašnja bosanskohercegovačka politika traži zajedništvo u odbrani onih principa koji čuvaju Bosnu i Hercegovinu i grade je kao građansku, multietničku i sekularnu državu. Ljevica koja je danas razmrmljena mora se okupiti na jednom mjestu da bi to bilo moguće. Ono što danas Željko Komšić, Ivo Komšić i ja nastojimo jeste da objedinimo ljevicu kroz SDP i ponudimo nekoliko principa u funkciji očuvanja Bosne i Hercegovine, u funkciji njene odbrane i građenja stabilne, sekularne i građanske države. Te principe ponudit ćemo dugim strankama, pa time i Stranci demokratske akcije. SDA ne može biti stranka koja će predvoditi ove procese, ona mora pratiti ljevicu, zapravo građansku opciju, a ta ljevica mora biti jaka, organizirana i skupljena na jednom mjestu. Ti principi bit će oslonjeni na Brisel...

STAV: Ljevica nema snagu da sama vodi te procese?

LAZOVIC: Bosna i Hercegovina u najvećem zavisi od Bošnjaka kao najbrojnijeg naroda. Bošnjaci ne mogu bez Bosne i Hercegovine, a opstanak Bošnjaka kao naroda ugrožen je bez građanske države. Ta građanska država odgovara svim patriotima, dakle i svim Srbima i Hrvatima koji prihvataju Bosnu i Hercegovinu kao svoju državu. Ona mora biti ustrojena tako da se štite individualna

S pregovora između Ženeve i Lozane

IMAO SAM OSJEĆAJ DA BI ME MILOŠEVIĆ POPIO U ČAŠI VODE

Bilo je to 1993. godine. Na stolu se nalazio Owen-Stoltenbergov plan podjele Bosne i Hercegovine na tri etničke republike. Taj plan razmatrala je Skupština Bosne i Hercegovine u "Holiday Innu" u Sarajevu na sjednici koju sam ja vodio. Mi taj plan nismo bili prihvatili, ali nismo ga ni odbili, ali smo rekli da idemo u Ženevu na pregovore da vidimo šta maksimalno možemo izvući, a u skladu s principima koje smo definirali Platformom Predsjedništva u ljeto 1992. godine. Bosna i Hercegovina nalazila se politički i vojno pritisnuta i ucijenjena da ide ka podjeli na tri etničke republike. U Ženevu je otišla naša brojna delegacija s Predsjedništvom na čelu. Bili su tu Alija Izetbegović, Franjo Boras, Mile Akmadžić, Fikret Abdić, Tatjana Lujic-Mijatović, Mirko Pejanović i ja kao predsjednik Skupštine. Na tim se pregovorima, koji su bili dosta oštri, bremeniti raznim pritiscima i ucjenama, ništa nije postiglo. Vraćamo se za Sarajevo, slijedećemo u Zagreb. Tu istu noć, u hotelu, Izetbegović nas zove da sidemo u hol jer su iskrslili neki veoma važni momenti koje mi kao članovi delegacije moramo razmotriti. Ispričao je da ga je upravo zvao Owen, da postoje neke nove veoma važne informacije i da od nas traže da se vratimo u Ženevu. Tu se pojavio i Ganić, koji s nama nije bio u Ženevi. Počinje vijećanje o tome hoćemo li se vratiti. Izetbegović nam kaže da on mora u Sarajevo, u kojem u tom trenutku nema nikoga od članova Predsjedništva, a da mi odlučimo hoćemo li natrag u Ženevu. Donosimo odluku da se vratimo: Izetbegović i Ganić odlaze u Sarajevo, a mi u Švicarsku. U palati UN-a u Ženevi sastajemo se s Owenom, koji nas je najprije s tima pustio da čekamo. Mi održavamo sjednicu Predsjedništva i utom se pojavljuje Owen stavljajući na stol neki papir. Kako sam sjedio na čelu stola, uzmem taj papir i vidim prvi stav, da je Bosna i Hercegovina sastavljena od tri etničke republike, pogledam dalje i kažem mu: "Gospodine Owen, ako ste nas zvali da zbog ovoga vratimo u Ženevu, niste nas trebali ni zvati." Taj je papir počeo kružiti stolom, a kad je došao do Mirka, njega je uhvatila panika. Drugi članovi Predsjedništva nastavili su čitati, a Fikret Abdić otišao je u jednu fotelju, imao je naviku da popodne deset-petnaest minuta malo odspava. Vidjevši takvu atmosferu, Owen nam je rekao da se ne ljutimo na njega, da to nije njegov plan, već Milošević i Tuđmanov te da nas oni čekaju u nekoj vili između Lozane i

Ženeve, da odemo ondje i njima kažemo šta mislimo o prijedlogu. Ja sam odmah odbio da idem. Mirku je na to pozlilo, morali smo mu donijeti šećera i vode da dođe sebi. Čim su čuli da nas očekuju Tuđman i Milošević, ovi iz HDZ-a, Boras i Akmadžić, zanijemili su. Očigledno nisu o svemu ovome imali pojma. Owen za sve to vrijeme stoji i čeka našu odluku. Ja procijenim u tome trenutku da ćemo, ako odemo na razgovor, protiv plana biti Mirko, Tanja i ja. Ali prije nego što ću išta kazati, odem kod Fikreta: "Fićo, ako odemo sad pred Tuđmana i Miloševića, za šta ćeš ti biti?" On je izgovorio, otprilike: "Ja ovaj put moram biti s vama Srbima." Vratim se za stol i pitam Mirka je li on za ovaj plan, odgovori da nije, pitam Tanju, i ona potvrdi da je protiv plana. Mirko mi kaže da nam fali još jedan, ja mu objasnim da je i Fikret protiv, na šta Fikret samo potvrdi glavom te mi donosimo odluku da krenemo kod Miloševića i Tuđmana. Potrpamo se u neki kombi i vozimo prema vili. U jednom trenutku, a bio sam među njima najmlađi, počnem se zezati kao da sam dobio neku satisfakciju i snagu, pa se obratim Borasu i Akmadžiću: "Braćo Hrvati, idemo pred očeve nacija da vidimo ko je hrabriji, mi Srbi ili vi Hrvati." Oni i dalje ništa nisu govorili.

Ulazimo u vilu, odvođe nas u veliku salu. Za ovalnim stolom sve spremno, zakačene cedulje gdje ko sjedi. Mene zapadne mjesto kod Miloševića, a do njega Tuđman. Od naših, tu su bili još i rahmetli Amira Kapetanović i, čini mi se, Kasim Trnka.

Kad je Owen otvorio razgovore, mislim da sam se među prvima javio i dosta rezolutno i jasno odbio taj plan obraćajući se Tuđmanu i Miloševiću da dignu ruke od Bosne i Hercegovine: "Vi imate svoje probleme, vi, gospodine Tuđman, imate problem Kninske krajine, a vi, gospodine Miloševiću, imate problem Kosova i možda sutra i Vojvodine. Bosna i Hercegovina suverena je država, ima svoju stolicu u Ujedinjenim nacijama, pustite nas da sami rješavamo svoje probleme." Kako sam ja to počeo govoriti, Tuđman se unervozio, ne zna on ko sam ja. Vidim ga da gurka Akmadžića, da mu ovaj govori ko sam, šta sam. U jednom me trenutku prekida i pita koga ja predstavljam. Odgovaram mu da predstavljam 325.000 građana Bosne i Hercegovine koji su glasali za listu SDP-a na kojoj sam ja bio. Nastavljam nešto pričati, a on opet prekida: "Gospodine Lazoviću, vi ovdje ništa ne razumijete. Bosna i Hercegovina multietnička je država koja ne može kao takva opstati. Ovdje su na sceni zakašnjeli historijski procesi stvaranja nacionalnih država kroz koje je Europa prošla u osamnaestom i devetnaestom stoljeću." Onda ja njega prekinem: "Ovo je kraj 20. vijeka, Bosna i Hercegovina međunarodno je priznata država, a ovo što vi pokušavate iscrtavati granice, to iscrtavate ratom, zločinima, suzama majki, protjerivanjem stanovništva. Takva Bosna i takve granice nikada neće biti stabilne." Nastavili smo tako, on meni, ja njemu, a Milošević me samo gledao, a kad sam bio spomenuo Kosovo i Vojvodinu, tako me očima prostrijelio da sam imao osjećaj da bi me u čaši vode popio.

Poslije mene javili su se Tanja i Mirko i također odbili plan. Čekalo se hoće li Fikret održati riječ. Milošević se nije javljao. Fikret se javi i ne prihvati plan s racionalnom argumentacijom.

Utom zvoni telefon, satelitska veza iz Sarajeva. Javlja se Owen. Prepoznajem da razgovara s Izetbegovićem i kaže mu da je plan "efikasno odbijen". Zatim se okrene i mene zovne. S druge strane Alija galami: "Miro, ne daj Bosne, ja i ti o Bosni isto mislimo." Ja mu kažem da bi bilo dobro da on sutra dođe u Ženevu, da se taj plan definitivno skine s dnevnog reda. "Ne, ne, samo ti ne daj Bosne, ako ste tako uradili, dobro je to i tako će biti." Tu završavamo razgovor i tu završavamo i s ovim planom. On je tada definitivno bio odbijen. Pitao sam se poslije često šta bi bilo da smo ga prihvatili.

prava, ali i da se nadu mehanizmi zaštite etničkih prava kroz institucije, da se done- su zakoni koji će definirati odnose prema nacionalnim, vjerskim, etničkim i građan- skim pitanjima. Mora biti pronađen balans između nacionalnog i građanskog, kao i između vjerskog i sekularnog, i to treba biti ugrađeno u institucije sistema. Takva Bosna i Hercegovina ima budućnost, a taj proces mogu graditi zajedno SDA i ljevi- ca, ali i druge stranke ako to žele. Ujedi- njene ljevice, nažalost, nema, jer ljudi koji vode SDP misle da se nacionalne stranke tek tako mogu poraziti na izborima, što je iluzija. Ovdje će se procesi odvijati dugo, evolutivnim putem, a SDA kao najbrojnija stranka – koja jeste za Bosnu i Hercegovinu, za razliku od stranaka koje eksponiraju neke drugačije sumnjive politike – mora pratiti ono što ljevica kao građanska opcija nudi.

STAV: Bili ste učesnik pregovora u Žene- vi, jesmo li mogli proći bolje? Ili lošije? Iesu li rezultati pregovora u kombinaciji s ratnim dešavanjima potvrdili pravilo da e "politika umijeće moguće"?

LAZOVIĆ: Mi smo od 1992. do 1995. go- dine, tokom mirovnih pregovora, prolazili kroz zaista teška vremena. Bili su to teški pregovori jer smo bili suočeni s agresijom, ali i s neprincipijelnom politikom pojedinih važnih zemalja koje su često bile na- slonjene Slobodanu Miloševiću ili Franji Tuđmanu. Bosanskohercegovačka delega- cija, koju je predvodio Alija Izetbegović, a koji 1992. godine, kada su počeli pregovori, nije imao veliko političko iskustvo, ipak je smogla i sposobnost i snage da se odupre podjelama Bosne i Hercegovine na tri et- ničke republike i zahtjevima da nestane. U Ženevi je početkom 1993. godine ponuđen Vance-Owenov plan. Za mene je on tada bio i prihvatljiv jer je su se njime ipak ču- rale granice Bosne i Hercegovine, a bila je predviđena kantonalna podjela cijele drža- ve bez entiteta. Međutim, taj plan odbila je 'paljanska skupština' u maju 1993. godine ako je bio strahovit pritisak na njih da ga prihvate. Taj plan prihvatili su i Milošević i Tuđman. Odbijanju je prethodio manje poznati sastanak u Atini, gdje je Karadžić nakon pritiska međunarodne zajednice i Miloševića prihvatio plan. Stavio je svoj potpis uz klauzulu da će biti važeći ako ga prihvati skupština. Međutim, "paljanska skupština" plan odbija, nakon čega je po- čeo sukob s HVO-om. Bosanskohercego- vačka pregovaračka delegacija našla se u novim problemima, bila je suočena s po- djelom koju su na terenu provodili VRS i HVO. Ali i tome smo uspjeli odoljeti pla- nom o zaustavljanju rata između HVO-a i Armije RBiH. Jedan od kreatora tog plana bio je Ivo Komšić. Taj plan bio je ponu- Źen u razgovorima u Frankfurtu početkom

1994. godine. Pregovori nisu bili uspješni, ali onda se uključuju Amerikanci. Haris Silajdžić iznenada nam javlja da idemo u Washington. Odlazimo on, Komšić i ja s ekspertnim timom koji je predvodio Ka- sim Trnka. Četrnaestodnevni pregovori rezultirali su donošenjem Vašingtonskog sporazuma.

STAV: Jeste li bili zadovoljni onim što je dogovoreno u Washingtonu?

LAZOVIĆ: Kada je postignut Vašington- ski sporazum, bogata hrvatska dijaspora u Americi organizirala je večeru na koju su bili pozvani članovi naše pregovaračke de- legacije. Organizatori i gosti bili su odušev- ljeni što je sporazum postignut, atmosfera je bila euforična, a od nas se očekivalo da svi nešto kažemo. Kada je na mene došao red, rekao sam da pozdravljam dogovor, da mi je drago što se zaustavlja rat između Ar- mije RBiH i HVO-a, ali da se bojim da smo stavili potpis na stvaranje "Velike Srbije". Kako sam to rekao, vidio sam tadašnjeg američkog ambasadora u Bosni i Herce- govini Victora Jackovicha kako je podigao prst kao da time želi potvrditi moje riječi. Nastao je tajac. Charles Redman, koji je bio medijator vašingtonskih pregovora, upitao me je zašto tako mislim. Pitao sam ga zašto se daje ime Federacija Bosna i Hercegovina, šta je s ostatkom moje države koji je oku- piran, šta je s Kninskom krajinom, šta je sa Zapadnom Slavonijom, koji su takođe okupirani? Mene ovo navodi, rekao sam tada, na razmišljanje da ovaj potpis može značiti stvaranje "Velike Srbije". Redman je zatim kazao da cijeni moju ulogu u sve- mu ovome, da razumije zabrinutost, ali me uvjeravao da je ovo prva faza, a da će u dru- goj fazi prostor pod kontrolom Karadžićev- vih snaga biti ugaran u federaciju i da će onda cijela država zvati Federacija Bosne i Hercegovine. To je u tom trenutku djelo- valo kao racionalno i prihvatljivo objašnje- nje. Međutim, druga faza otišla je drugim putem, čime je američka administracija skliznula u priznavanje Republike srpske kao posebnog entiteta.

STAV: Često možemo pročitati da je bilo previše popuštanja u našem pregovaračkom timu, šta su bile donje granice na koje ste kao tim i Vi kao njegov član mogli pristati?

LAZOVIĆ: Donja granica uvijek je bila teritorijalni i politički opstanak Bosne i Hercegovine, da ne može doći do njene po- djele. Moram kazati da je Alija Izetbegović tokom pregovora 1995. bio sasvim druga politička ličnost u odnosu na 1992. godinu.

STAV: U kojem smislu?

LAZOVIĆ: U tom smislu da je prevla- dao neiskustvo koje se ispoljavalo 1992. godine, možda i neko nesnalaženje, jer

nije bio tako vaspitan, tako formiran, da se sukobljava i svađa s Miloševićem i Tuđmanom. Izetbegović je 1995. godine bio potpuno druga politička ličnost koja je imala rezolutan stav, koja se naučila i političkoj lukavosti uz pomoć koje će kre- irati neke stvari kako bismo dobili ono što smo zacrtali.

STAV: A bolje smo i na terenu stajali, pa je imao više prostora...

LAZOVIĆ: Da, stajali smo bolje na terenu, a i osjetio je da ima podršku Amerikanaca, da Amerika stoji iza multietničke Bosne i Hercegovine.

STAV: Kako se sjećate onog preokreta u Daytonu, kad Milošević na samom kraju pregovora mijenja dotadašnje čvrsto sta- jalište o podjeli Sarajeva?

LAZOVIĆ: To su bili dani kada su se lo- mila politička koplja oko Brčkog, bilo je pritisaka i da odustanemo od Goražda, jer je velikosrpska želja bila da potpuno ovlada- ju Drinom. Poruke koje su tada dolazile iz Goražda bile su dramatične i rezolutne. Borci su poručivali da neće odstupiti taman doživjeli sudbinu Srebrenice, da će ostati čvrsto da brane Goražde, što se pokazalo veoma značajnim za naše pregovaračke pozicije. Tako je razbijen velikosrpski san o potpunom prelasku preko Drine. Sara- jevo je takođe bilo sporno, jer je Grbavica bila okupirana. Krajišnik i njegova ekipa bili su pogotovo zainteresirani za Saraje- vo. Dejtonski pregovori počeli su upravo s pitanjem Sarajeva. Međutim, zbog čvr- stih i rezolutnih stavova SDS-a, Milošević je predložio da se to pitanje ostavi za kraj. Mišljenja sam da je Haris Silajdžić odigrao najvažniju ulogu u vezi sa Sarajevom, po- klanjajući veliko vrijeme da kroz dugačke razgovore s Miloševićem dobijemo ono što smo na kraju dobili.

STAV: Zašto je Milošević na to pristao? Vjerovatno nije ukalkulirao da će SDS ini- cirati masovni odlazak Srba iz dijelova Sa- rajeva koji su "reintegrirani". Da su kojim slučajem ostali, što je Milošević sigurno mislio da će se dogoditi, Sarajevo bi imalo umnogome drukčiju nacionalnu strukturu od današnje, a SDS je mogao kontrolirati mnoge društvene, kulturne i političke to- kove u glavnom gradu.

LAZOVIĆ: To bi za Srbe kao narod bilo bolje, ali sam uvjeren da Republika srpska ne bi bila ovo što jeste. Ne bi bila okrenu- ta protiv Sarajeva jer bi ovdje živjeli srpski intelektualci i srpska elita. Ali prevladali su mržnja i nacionalizam, opsjena da se stvara nacionalni homogeni prostor. Bilo je i straha, a taj strah proizvodio se među običnim Srbima, proizvodili su ga srpski političari iz Republike srpske. ■

Fragmenti iz političke historije

POSTDEJTONSKE POBJEDE BOSNE I HERCEGOVINE

Piše: Admir MULAOSMANOVIĆ

U okviru prvog kola Edicije "Bošnjaci", pokrenute povodom 25 godina od održavanja Bošnjačkog sabora i vraćanja historijskog imena Bošnjak, a koje je *Stav* objavio u saradnji s Internacionalnim univerzitetom u Sarajevu 2018. godine, objavljena je i knjiga Admira Mulaosmanovića *Kratka politička historija Bošnjaka*. Ovom prilikom prenosimo dio iz knjige u kojem autor piše o periodu nakon potpisivanja Daytonskog mirovnog sporazuma, reintegraciji države i rješavanju pitanja **Brčkog**

Provedba odredaba Daytonskog sporazuma u prvim mjesecima mira nije bila nimalo jednostavna. Veliki napor morao se učiniti u mirnoj reintegraciji Sarajeva. Srpska politička vrhuška, pomirivši se s političkim gubitkom dijelova Sarajeva koje je vojno držala, odlučila se na politiku "spaljene zemlje". Napuštene su sarajevske općine i kvartovi, a iza masa koje su odlazile ostajali su uništeni stanovi i kuće. "Nijednom Srbinu ne smijemo dozvoliti da ostane na teritoriji koja je pala pod muslimansku kontrolu", govorio je Gojko Kličević, budući premijer Republike Srpske i osoba zadužena za zbrinjavanje izbjeglih u to vrijeme. Na kraju, kada je Sarajevo reintegrirano (20. mart 1996) evidentirano je da je većina Srba napustila područja koja su ponovo postali njegovim dijelom.

Richard Holbrooke išao je korak dalje u naporu da se ratnog zločinca Radovana Karadžića smjesti u Haag. Bavio se idejom, koju je razvio Robert Frowick (OSCE), da se SDS-u onemoguću izlazak na izbore. No, bilo mu je značajno i mišljenje Alije Izetbegovića o ovome pitanju koje je podrazumijevalo

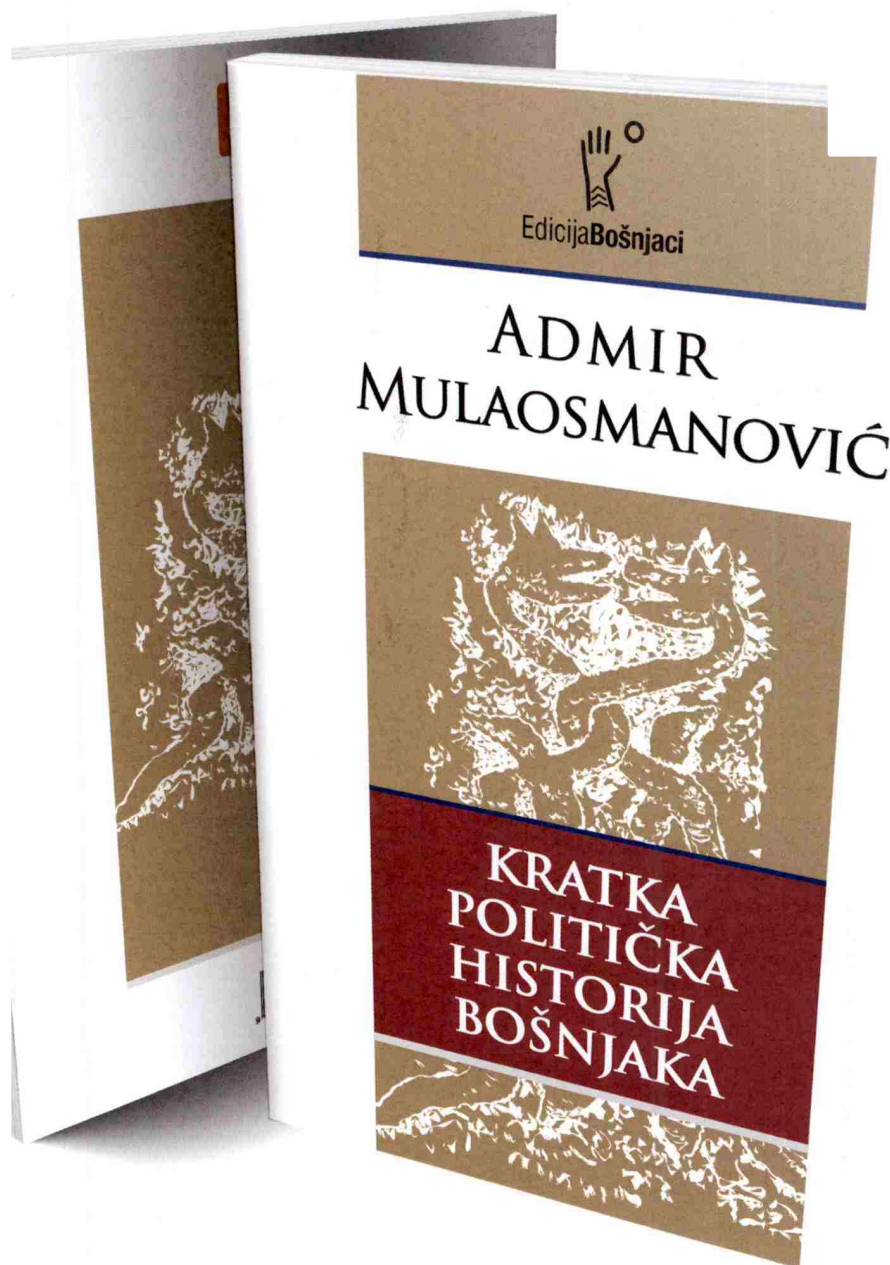
izolaciju Radovana Karadžića, zabranu izlaska na izbore SDS-u i niz poteza protiv ove partije koje je Holbrooke mislio pokrenuti. Nakon nekoliko razgovora američkog posrednika na relaciji Sarajevo – Zagreb – Beograd, Izetbegović je rekao Holbrookeu da treba izolirati Karadžića, a pustiti SDS da izađe na izbore, plašeci se bojkota kakav je bio 1991/1992. godine i smatrajući da bi to bio preveliki izazov za mirovni proces. Ovo Izetbegovićovo razmišljanje izuzetno je utjecalo na konačnu odluku u vezi s ovom Holbrookeovom inicijativom. U izjavi koju je dao novinskoj agenciji, Izetbegović je pozdravio odluku i pozvao na progon zločinaca te njihovo izručivanje Haagu.

Biljana Plavšić, kasnije osuđena ratna zločinka, postavi glavni srpski političar i pregovarač u Bosni i Hercegovini, nakon Karadžićevog povlačenja (18. jula), a pripremajući se za jesenje izbore, izjavila je da granice, teritorije, suverenitet i pitanje **Brčkog** predstavljaju minimum ispod kojeg ona neće ići. Ovim svojim stavovima otvorila je problem **Brčkog** jer se arbitraža približavala, a niko nije imao namjeru odustati od ovoga grada na Savi.

KRITIKA IDEJNE UČMALOSTI

Izetbegović je, nakon što je doživio infarkt, mnogo vremena posvetio društvenim zbivanjima: posjećivao je udruženja, školske ustanove i manifestacije te poneka takmičenja koja su se počela organizirati u Sarajevu. Izrekao je kritiku svojim ideološkim istomišljenicima na skupštini udruženja "Mladi muslimani" zbog idejne učmalosti.

Slušao sam vaš izvještaj o radu za protekle četiri godine i bio sam pomalo razočaran. Zapleli ste se u trice i kućine svakodnevnice: ovoliko paketa, ovoliko novca, sve nešto usitno. Dozvolite da o tome kažem par riječi. Neka se država bavi svakodnevnicom; "Mladi muslimani" neka se bave – IDEJOM. Mi smo još 1945. godine prognozirali propast komunizma i uspon islamskog svijeta. Prvo smo pogodili, drugo ne (...) Nadam se da smo konačno shvatili pouku koliko je važno da se islamski svijet osloni na dva stuba; jedan je islam, a drugi obrazovanje... Posljedice nedovoljnog obrazovanja jesu i razni korumpirani režimi, razni diktatorski režimi... i nedostatak jedinstva. Zbog toga kandidiram temu za razmatranje, za buduće okrugle stolove: Istok i Zapad! Oslobođimo se prizemnih pitanja! Bavimo

se idejom! Samo na taj način možemo privući mlade (...)

Radio je sve da pokrene kreativnu energiju među Bošnjacima i usmjeri ih na zajednički rad. Iz njega i njegovih postupaka ponovo je u prvi plan izbijala dimenzija preporoditelja i vizionara. No, sada je, ipak trebalo biti lider vlasti, a Izetbegović je "kružio" oko te pozicije, prepuštajući drugima da se brinu o državnim poslovima uz mogućnost svoga etičkog poziva političarima. Takav je bio apel općinskim načelnicima i predsjednicima općinskih odbora SDA u vezi s "rascvjetalom" korupcijom i zaboravljanjem boračke populacije u "raspodjeli dobara". Ipak, koliko god da je Izetbegović apelirao, nije poznato da je neko odgovarao za ove negativne pojave. Kategorički imperativ, izgleda, u real politici nije bio prepoznatljiva norma. Izetbegović je, zapravo, i dalje bio okrenut državnim poslovima.

Kako su se približavali izbori (14. septembar 1996), pitanje **Brčkog** postajalo je sve značajnije, a izjave koje su stizale iz većine političkih tabora svjedočile su o teško rješivom problemu. Izetbegović je, nakon pobjede na izborima i zadobivanja dvogodišnjeg mandata, ponovo postao predsjedavajući Predsjedništva. Odmah po objavljivanju rezultata dao je izjavu u kojoj je integraciju zemlje naveo kao primarni cilj svoga budućeg političkog djelovanja. **Brčko** je bilo najznačajnije pitanje, ali i najočitiji odgovor na dilemu može li Bosna i

Hercegovina krenuti integrativnim putem. Odlasao je i veoma jasnu poruku srpskim političarima u intervjuu banjalučkim *Nezavisnim novinama* izjavom da je "**Brčko** bošnjačko-hrvatski grad po svom postanku, po stanovništvu i po vlasništvu (...)" i da treba biti u okviru Federacije. Borba za ovu riječnu luku mogla je početi.

Za napore u vezi s gradom **Brčko** Izetbegović je pronašao i jakog saveznika. Bio je to Haris Silajdžić, predsjednik novoosnovane Stranke za BiH i kopredsjedavajući Vijeća ministara BiH. Nakon što je osuo paljbu na Silajdžićev politički projekt prilikom govora u Zenici na

Pobjedom na septembarskim izborima Izetbegović i SDA mogli su sami ući u koaliciju s pobjednicima među srpskim i hrvatskim strankama, ali je Izetbegović odlučio da Silajdžić, ipak, bude dio vlasti. Rekao je, objašnjavajući odluku, da je "Silajdžić jedan od aktivnih učesnika tih sudbonosnih razgovora. Zna njihov tok i sve okolnosti koje su ih pratile. Kao takav, on je više od nekih drugih zainteresiran da dogovor u kojem je učestvovao uspije".

skupu SDA (14. april 1996), ocijenivši da je riječ o borbi za vlast, a ne o borbi za bosansku Bosnu, kako je tvrdio Silajdžić, izgledalo je da su im se putevi razilili. No, nije bilo tako. Pobjedom na septembarskim izborima Izetbegović i SDA mogli su sami ući u koaliciju s pobjednicima među srpskim i hrvatskim strankama, ali je Izetbegović odlučio da Silajdžić, ipak, bude dio vlasti. Rekao je, objašnjavajući odluku, da je "Silajdžić jedan od aktivnih učesnika tih sudbunosnih razgovora (misli na daytonske pregovore, op.a.). Zna njihov tok i sve okolnosti koje su ih pratile. Kao takav, on je više od nekih drugih zainteresiran da dogovor u kojem je učestvovao uspije".

BORBA ZA BRČKO

Da bi pokrenuli stvari u svoju korist u pogledu arbitražne odluke za Brčko, bosanski Srbi su pred donošenje odluke u februaru 1998. godine pokušali napraviti aranžman sa SRJ i međunarodnom zajednicom u vezi s otvaranjem Luke Brčko, na što je Silajdžić veoma burno reagirao i time ponovo "zatalasao" političku scenu u Bosni i Hercegovini. No, pitanje je bilo koliko moć imaju bošnjački političari da promijene tok stvari i kakav će on, zapravo, biti. Međunarodna zajednica počela je "igrati" na izrastajuću političku figuru Milorada Dodika, s ciljem istiskivanja SDS-a i početka istinskog procesa demokratizacije u RS-u. U Sarajevu je odlučeno

da se održi veliki miting "Pravda za Brčko", kojim će se poslati poruka da bošnjački politički vrh nema namjeru odustati od svojih ranijih zahtjeva. Izetbegović se obratio velikom broju građana s poznatim stavovima i ponovio da "tu nepravdu nećemo prihvatiti ni danas, ni sutra, ni za pet godina, jednom riječju nikada".

Konačna odluka za Brčko proglašena je iz trećeg pokušaja, u martu 1999.

U Sarajevu je odlučeno da se održi veliki miting "Pravda za Brčko", kojim će se poslati poruka da bošnjački politički vrh nema namjeru odustati od svojih ranijih zahtjeva. Izetbegović se obratio velikom broju građana s poznatim stavovima i ponovio da "tu nepravdu nećemo prihvatiti ni danas, ni sutra, ni za pet godina, jednom riječju nikada".

godine. Konstelacija političkih odnosa bila je dosta povoljnija nakon septembarskih izbora 1998. godine, s obzirom na to da je iz RS-a došla umjerenija politička opcija predvođena Živkom Radišićem (koalicija Sloga), koji je postao član Predsjedništva BiH nakon izbora, i Miloradom Dodikom (Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD), novim premijerom RS-a, koji je to postao zahvaljujući podršci zastupnika SDA u Narodnoj skupštini RS-a. Izetbegović je, postizujući dogovor s Dodikom, na određeni način ucijenio američke pokrovitelje i entuzijastičnog srpskog političara rješenjem problema Brčkog. Naveo je da arbitražna odluka mora biti pravična i istakao da je "minimum da ovaj grad bude vezan za BiH. Ne mora biti u Federaciji ali je važno da ne bude ni u Republici Srpskoj".

Na planu učvršćivanja državnosti Bosne i Hercegovine dva politička događaja imala su veliki značaj i izuzetan odjek u svijetu. Madridska konferencija, održana 15. decembra 1998. godine u organizaciji Vijeća za implementaciju mira (PIC), koja je završena usvajanjem Madridske deklaracije, predviđala je jačanje Bosne i Hercegovine u skoro svim segmentima, a možda najznačajniji probitak bilo je odlučno zagovaranje da se formira Granična služba.

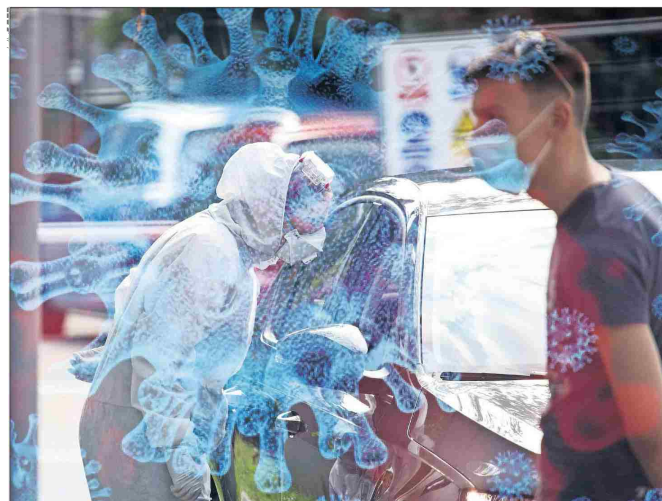
Drugi je bio Pakt stabilnosti za Jugoslaviju, čije je održavanje bilo predviđeno za 30. juli 1999. godine u Sarajevu. Ovaj događaj veoma je važan jer je bio prvi istinski ispit za državu u smislu njenih mogućnosti da bez velikih problema organizira značajniji međunarodni skup. Svjetska krema toga je dana bila u maloj Bosni i Hercegovini, od predsjednika Clintona, Chiraka, Demirela do kancelara Schroedera i ostalih svjetskih dužnosnika i diplomata, svi na jednom mjestu. Dodatni značaj ovoga skupa ležao je u činjenici da je održavan u vrijeme NATO bombardiranja Srbije zbog krize na Kosovu.

Potpisan je tokom održavanja pakta i Sporazum o granicama između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske. Sporazum je, zapravo, značio potpuno odustajanje Tuđmana od "bosansko-hercegovačke politike" koju je vodio tokom posljednjeg desetljeća, a koja se ogledala u nijekanju Bosne i Hercegovine kao države. Sudionici se sjećaju Izetbegovićevog kašnjenja na potpisivanje i tajanstvenog osmijeha na njegovom licu, što su protumačili kao uživanje u pobjedi koju je upravo izvojevao. Dopustio je sebi taj ne baš diplomatski gest, i doista, teško je vjerovati da mu nije bilo drago. ■

Za 24 sata gotovo 500 novih slučajeva COVID-19 u BiH i 11 preminulih

Broj zaraženih u BiH raste, novog "lockdowna" ne bi trebalo biti

Ljiljana Vidačak

Zemlje članice EU-a ni ovoga puta neće mijenjati listu zemalja čijim građanima je, na osnovi epidemioloških podataka, dopušten slobodan ulazak na teritorij Schengena. Iako je predviđeno da se ažuriranje "liste trećih zemalja" radi svaka dva tjedna, ono se ovoga puta nije ni našlo na agendi veleposlanika EU-a koji su se jučer sastali u Bruxellesu. Tanjugu je rečeno da je već tijekom pripremljenih sastanaka na razini radnih skupina Vijeća EU-a zaključeno da trenutno nema mogućnosti za "otvaranje" EU-a prema novim zemljama. U Bruxellesu ocjenjuju da se, imajući u vidu novi val infekcije COVID-19 diljem svijeta, lista za slobodno putovanje preko granica EU-a u idućem razdoblju može samo smanjivati, ali ne i povećavati. BiH tako i dalje ostaje pod ograničenjima kada je riječ o putovanjima u EU.

Ekonomija mora funkcionirati
Broj zaraženih koronavirusom u BiH se povećava, a paralelno s njim povećava se i broj hospitaliziranih. "Ponovno pogoršanje epidemiološke situacije. Imamo vrlo značaj porast broja oboljelih. Kada ga promatramo na jednom tjednom prosjeku, sada već dostižemo razinu koja je viša od svih prethodnih, a kako odmiče vrijeme, rizik je da to postane sve lošije", smatra Jela Acimović, epidemiologinja u Institutu za javno zdravstvo Republike Srpske. Ipak, radikalnih poteza i ograničavanja ljudskih sloboda više ne bi trebalo biti. Ono što je najbitnije u ovom trenutku je da epidemiološki timovi u lokalnim zajednicama otkriju uzroke povećanog broja, a nakon toga da se poveća inspekcijki nadzor nad onim što

je prouzročilo taj povećan broj oboljelih. Tako da su sada veliki izazovi pred kriznim stožerima. O poštivanju mjera stanovništva ovisi broj hospitaliziranih u ograničenim medicinskim ustanovama, a zamor osjećaju svi građani, ali i medicinski radnici. Morat će se naći rješenja bez "lockdowna". "Ekonomija mora funkcionirati i mora se odvijati obrazovni sustav", poručuje Alen Šeranić, ministar zdravstva i socijalne zaštite Republike Srpske.

Posljednji podaci

A da stanje u BiH nije dobro govore i posljednji podaci nadležnih entitetskih ustanova. Naime, u Bosni i Hercegovini tijekom 24 sata preminulo je 11 osoba, a 476 je novozaraženih. U protekla 24 sata Zavodu za javno zdravstvo Federacije BiH prijavljeno je 1839 uzoraka, od kojih je 335 pozitivno na SARS-CoV-2. Novi slučajevi registrirani su u svim županijama u Federaciji BiH, osim u Posavskoj. Zavodu za javno zdravstvo Federacije BiH prijavljeno je osam novih smrtnih ishoda. U Hercegovačko-neretvanskoj županiji pozitivnih je 101, i to: 68 iz Mostara, 14 iz Jablanice, 8 iz Čitluka, 8 iz Konjica, 1 iz Čapljine, 1 iz Stoca i 1 iz Prozora-Rame. U Klinici za infektivne bolesti SKB-a Mostar na bolničkom liječenju su 34 bolesnika, od kojih je pet na respiratoru i pet na potpori kisikom. U ŽZH-u je registrirano 14 novih slučajeva koronavirusa, u Širokom Brijegu pet, po četiri u Grudama i Posušju te jedan u Ljubuškom. U RS-u koronavirus potvrđen je kod 141 osobe. Institutu za javno zdravstvo RS-a prijavljena su tri smrtna slučaja kod kojih je potvrđena prisutnost koronavirusa. U Distriktu Brčko BiH registrirano je šest novih slučajeva zaraze koronavirusom. ●

1.

U BiH su do sada potvrđena 31.173 slučaja zaraze virusom korona, od čega se oporavilo 23.777 pacijenata

2.

Prema posljednjim podacima Ministarstva civilnih poslova BiH, broj aktivnih slučajeva u zemlji trenutno iznosi 6449

3.

Do sada je registrirano 947 smrtnih slučajeva osoba koje su bile pozitivne na SARS-CoV-2, od čega 601 u FBiH, RS-u 325, Brčkom 21